

БЕКІТІЛДІ

Қатысушылардың Жалпы жиналысының шешімімен "БНАЖ клирингтік орталығы" ЖШС, 2010 жылғы "17" қарашадағы № 4 хаттама.

өзгерістер мен толықтыруларды
ескере отырып, 28.04.2011
жылғы № 5 хаттама.

өзгерістер мен толықтыруларды
ескере отырып, 18.07.2011
жылғы №6 хаттама.

өзгерістер мен толықтыруларды
ескере отырып, 15.06.2012
жылғы №13 хаттама.

өзгерістер мен толықтыруларды
ескере отырып, 07.09.2012
жылғы №14 хаттама.

өзгерістер мен толықтыруларды
ескере отырып, 05.10.2012
жылғы №15 хаттама.

өзгерістер мен толықтыруларды
ескере отырып, 25.06.2013
жылғы № 19 хаттама

өзгерістер мен толықтыруларды
ескере отырып, 27.12.2013
жылғы № 20 хаттама

өзгерістер мен толықтыруларды
ескере отырып, 17.03.2014
жылғы № 22 хаттама

өзгерістер мен толықтыруларды
ескере отырып, 19.08.2014
жылғы № 23 хаттама.

Өзгерістер мен
толықтыруларды ескере отырып,
29.09.2014 жылғы № 24 хаттама

18.03.2015 жылғы № 25 хаттама
өзгерістер мен толықтыруларды
ескере отырып, 30.04.2015

жылғы № 26 хаттама
өзгерістер мен толықтыруларды
ескере отырып, 16.02.2016

жылғы № 30 хаттама
өзгерістер мен толықтыруларды
ескере отырып, 23.09.2016

жылғы № 32 хаттама
өзгерістер мен толықтыруларды
ескере отырып, 11.07.2017

жылғы № 41 хаттама.
өзгерістер мен толықтыруларды
ескере отырып, 29.01.2019

жылғы № 54 хаттама.
өзгерістер мен толықтыруларды
ескере отырып, 04.10.2019

жылғы № 64 хаттама.
өзгерістер мен толықтыруларды
ескере отырып, 18.11.2021

жылғы № 84 хаттама.
өзгерістер мен толықтыруларды
ескере отырып, 19.09.2022

жылғы № 92 хаттама.
өзгерістер мен толықтыруларды
ескере отырып, 08.11.2024

жылғы № 122 хаттама.
өзгерістер мен толықтыруларды
ескере отырып, 16.04.2025

жылғы № 8 хаттама.

өзгерістер мен толықтыруларды
ескере отырып, 23.06.2025
жылғы № 15 хаттама.
өзгерістер мен толықтыруларды
ескере отырып Хаттама № 28
бастап 03.12.2025 ж..

КЛИРИНГ ЕРЕЖЕЛЕРІ
Жауапкершілігі шектеулі серіктестіктер
"БНАЖ клирингтік
орталығы" Алматы қ.

I БӨЛІМ. ЖАЛПЫ ЕРЕЖЕЛЕР

Осы "БНАЖ клиринг орталығы" жауапкершілігі шектеулі серіктестігінің клиринг ережелері (бұдан әрі - Клиринг ережелері) "БНАЖ клиринг орталығы" жауапкершілігі шектеулі серіктестігінің (бұдан әрі - Клиринг орталығы) тауарлармен мәмілелер клирингін жүзеге асыру тәртібін, оның ішінде оның клирингке қатысушылармен, Биржамен, Есеп айырысу ұйымдарымен өзара әрекеттесу тәртібі.

Анықтамалар

- Биржа -** Тауар биржасы" акционерлік қоғамы "Еуразиялық сауда жүйесі", онымен Клирингтік орталықпен клирингтік қызмет көрсету туралы келісім жасалды.
- Жарна жылы Кепілдік беру қоры -** биржада жасалған мәмілелердің орындалуын қамтамасыз ету үшін жарналар есебінен тауар биржасының клирингтік орталығы құратын Кепілдік қорына биржа мүшелері салған қаражат.
- Заңнама -** Республиканың қолданыстағы заңнамасы Қазақстан Республикасының Конституциясын, заңнамалық актілерді, нормативтік құқықтық актілерді қоса алғанда, заңға тәуелді нормативтік құқықтық актілерді қамтитын Қазақстан Республикасы құқықтық уәкілетті органның актілері.
- Клиент -** биржалық мәмілелер оның есебінен жүзеге асырылатын тұлға.
- Клирингтік сессия -** жұмыс күнінің бір бөлігі (уақыт кезеңі), сағ оның барысында Клирингтік орталық өзара міндеттемелерді анықтауды (биржалық мәмілелер бойынша ақпаратты жинау, салыстыру, түзету), оларды есепке алуды және олар бойынша есеп айырысуды жүзеге асырады.
- Сауда шотының коды -** кіші әріптерден тұратын таңбалар жиыны латын әріптері мен сандарын Клирингтік ұйым беретін орталықпен клирингке қатысушының (клиенттің) сауда шотына.

Жұмыс күні -

демалыс немесе мереке күндерінен басқа

Алматы қаласындағы деңгей.

Есеп айырысу ұйымы -	екінші деңгейдегі банк немесе Клирингтік орталық клирингті жүзеге асыру кезінде өзара іс-қимыл тәртібі туралы шарттар жасасқан банк операцияларының жекелеген түрлерін жүзеге асыратын ұйым.
Мәмілелер тізілімі -	ақпарат о биржалық мәмілелерде және Тапсырмаларда арналған клиринг, биржаның Клирингтік орталыққа беретін.
Клирингтік орталықтың қатысуымен төлеммен мәміле орталықтың -	мәміле сатып алу-сату Көздейтін тауардың тауарды пайдалана отырып төлеу бойынша міндеттемелерді орындау банктік клирингтік орталықтың шоттары.
Кепілдік беру қоры -	клирингілік ұйым қалыптастыратын ақша қоры тауар биржасының орталығы биржада жасалған мәмілелердің орындалуын қамтамасыз ету мақсатында биржа мүшелерінің жарналары есебінен.
Сауда шоты -	клирингтік орталық ашатын Клирингке қатысушыға (клиентке) саудалық және/немесе клирингтік есепке алу мақсатында биржалық қамтамасыз етуді есепке алудың клирингтік регистрлерінің бөлімдерінен және биржалық мәміле бойынша тауарды төлеуге енгізілген ақшадан тұратын шот.
Уәкілетті орган -	жүзеге асыратын орталық атқарушы орган сауда қызметі саласындағы мемлекеттік реттеу және үйлестіру (егер Заңнамада көзделген болса).
Клирингке қатысушы -	тұлға, тіркелген Клирингілік орталықпен жылы ретінде Қатысушының клиринг қызметі клиринг ережелерінде белгіленген тәртіппен.
Биржалық	қамтамасыз ету -

~~«ЕТС» Клирингтік орталығы» ЖШС-нің клиринг орталығына биржалық сауда-саттыққа қатысу биржалық сауда-саттыққа қатысушылардың Клирингтік орталығына биржалық сауда-саттыққа қатысу үшін қайтарымды негізде жүзеге асырылатын биржалық мәмілелер бойынша міндеттемелерінің орындалуын қамтамасыз ету ретінде енгізетін ақшалай қамтамасыз ету.~~

Ережелер биржалық Биржалық сауданың бекітілген қағидалары

сауданың -

уәкілетті мемлекеттік органмен бекітілген қазақстан Республикасының 04.05.2009 жылғы "Тауар биржалары туралы" Заңының 4-бабы мен 10-бабының талаптарына сәйкес.

Клиринг ережелерінде басқа терминдер Заңнамада, оның ішінде Биржалық сауда-саттық ережелерінде, "Еуразиялық сауда жүйесі" Тауар биржасы" АҚ-ның Биржалық сауда-саттық ережелерін жүзеге асыру туралы ережелерінде және Биржаның басқа ішкі нормативтік құжаттарында анықталған мағыналарда қолданылады. .

Клиринг ережелері осы Клиринг ережелеріне сілтеме жасайтын келісім-шарттардың ажырамас бөлігі болып табылады.

Клиринг Ережелерінің барлық қосымшалары олардың ажырамас бөлігі болып табылады.

2 бап. Құжаттар, ұсынылатын Клирингтік орталыққа шарттар жасасу кезінде

2.1. Клиринг орталығының Клирингке Қатысушымен, Есеп айырысу ұйымымен және Биржамен келісім-шарты көрсетілген заңды тұлғалар Клирингтік орталыққа келесі құжаттарды ұсынған жағдайда жасалады:

- а) заңды тұлғаның құрылтай құжаттарының нотариалды куәландырылған көшірмесі (Уәкілетті мемлекеттік органды тіркеу туралы белгісі бар Жарғы және егер бар болса, құрылтай шарты) (келісім-шарт жасалған күнгі қолданыстағы толықтырулар мен өзгертулерді қоса алғанда) заңды тұлғаны әділет органдарында тіркеу туралы белгісі бар;
- б) заңды тұлғаны мемлекеттік тіркеу/қайта тіркеу туралы анықтама;
- б. *алып тасталды*
- г) қосылған құн салығы (ҚҚС) бойынша есепке қою туралы мәліметтер немесе куәліктің көшірмесі (болған жағдайда);
- д) заңды тұлғаның атынан сенімхатсыз әрекет ететін тұлғаның сайланғанын (тағайындалғанын) растайтын құжаттың нотариалды куәландырылған көшірмесі немесе заңды тұлғаның мөрімен куәландырылған көшірмесі;

- е) заңды тұлғаның қолтаңбалары мен мөр бедерінің үлгілері бар карточканың нотариалды куәландырылған көшірмесі;
- ж) заңды тұлғаның атынан қол қоюға құқығы бар тұлғаларға арналған сенімхаттар (қажет болған жағдайда);
- з) заңды тұлғаның уәкілетті қызметкерлері қол қойған және оның мөрімен куәландырылған соңғы есеп беру күніндегі заңды тұлғаның қаржылық есептілігі және оған Заңнамада белгіленген қосымшалар.

Көрсетілген құжаттар Биржаға құжаттарын ұсынған саудасаттыққа Қатысушылардан сұратылмайды.

2.2. Клирингтік орталықпен Есеп айырысу ұйымы клирингті жүзеге асыру кезінде өзара іс-қимыл тәртібі туралы шарт жасасу үшін тармақта көрсетілген құжаттардан басқа 2.1 осы баптың ережелеріне сәйкес Клирингтік орталыққа банктік операцияларды жүргізуге лицензияның нотариалды куәландырылған көшірмесін ұсынады.

2.3. "Қылмыстық жолмен алынған кірістерді заңдастыруға (жылыстатуға) және терроризмді қаржыландыруға қарсы іс-қимыл туралы" Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес, және жаппай қырып-жоятын қаруды таратуды қаржыландыру туралы" (бұдан әрі - КЖ/ТҚҚК туралы заң), Клиринг орталығы уәкілетті:

- бас тартуға заңдық тұлғаға жылы белгіленгенде іскерлік қатынастар;
- бас тартуға жылы өткізу және тоқтата тұру операциялар ақшамен және (немесе) өзге мүлікпен;
- клиентпен іскерлік қарым-қатынасты тоқтату;
- ақшамен және (немесе) өзге мүлікпен операцияларды тоқтатуға;
- уәкілетті және құзыретті органдарды АЖ/ТҚҚК туралы заңнамада белгіленген жағдайларда күдікті операциялар туралы, оның ішінде осы заңнама шеңберіндегі Клирингтік орталықтың ішкі рәсімдері туралы хабардар ету.

КЖ/ТҚҚК туралы Заңға сәйкес жүргізуден бас тарту, ақшамен және (немесе) өзге мүлікпен операцияларды тоқтата тұру, сондай-ақ іскерлік қатынастарды орнатудан бас тарту немесе іскерлік қатынастарды тоқтату Клирингтік орталықтың талаптарын бұзғаны үшін азаматтық-құқықтық жауапкершілікке негіз болып табылмайды. тиісті шарттар (міндеттемелер).

2.4. Биржа мен Клирингілік орталық арасында жасалған клирингілік қызмет көрсету туралы шартқа сәйкес Биржа клирингілік қызмет көрсету қызметтерінің құнын биржалықтарға төлейді.

клирингтік орталықтың тарифтеріне сәйкес мәмілелер (қосымша №10 клиринг ережелеріне сәйкес).

Клирингке қатысушыларды тіркеу

3.1. Тіркеу кезінде Клирингтік орталық клирингтің әрбір Қатысушысына код береді және бұл туралы Клирингке Қатысушыға хабарлайды.

3.2. Клирингтік орталық пен Биржаның өзара әрекеттесуі барысында алмасатын ақпаратта сауда-саттыққа қатысушының коды немесе клирингке қатысушының коды пайдаланылуы мүмкін.

3.3. Биржа Клирингтік орталыққа Сауда-саттыққа қатысушы бойынша келесі құжаттарды ұсынады:

1) Клирингке Қатысушының сауалнамасы (Клиринг қағидаларына №1 қосымшада көзделген А01 нысаны бойынша);

2) Қылмыстық жолмен алынған кірістерді заңдастыруға (жылыстатуға), терроризмді қаржыландыруға және жаппай қырып-жоятын қаруды таратуды қаржыландыруға қарсы іс-қимыл мақсатында Ішкі бақылау ережелерінің талаптарына сәйкес көзделген құжаттар "БНАЖ клирингтік орталығы" ЖШС, сондай-ақ Қазақстан Республикасының қылмыстық жолмен алынған кірістерді заңдастыруға (жылыстатуға), терроризмді қаржыландыруға және жаппай қырып-жоятын қаруды таратуды қаржыландыруға қарсы іс-қимыл туралы заңнамасын сақтау мақсатында өзге де ішкі нормативтік құжаттар..

3) Клирингке Қатысушының бұрын берген Сауалнамасындағы мәліметтер өзгерген жағдайда, Биржа Клирингке Қатысушының жаңадан толтырылған сауалнамасын осындай өзгерістер орын алғаннан кейін 3 (үш) жұмыс күні ішінде ұсынуға міндетті.

4) Клирингке Қатысушының сауалнамасында қамтылған, Клирингтік орталық клирингті жүзеге асыру кезінде пайдаланатын мәліметтер өзгерген жағдайда, Клирингтік орталық осы Клирингке Қатысушыға жаңадан толтырылған Сауалнаманы ұсынғанға дейін клирингтік қызметті тоқтата тұруға құқылы.

5) Клирингке қатысушы Клиринг Ережелерінің талаптарына сәйкес ақпаратты (құжаттарды) кейіннен Клирингтік орталыққа ұсыну үшін Биржаға ұсынбау немесе уақтылы ұсынбау салдарынан болатын жағымсыз салдарлардың туындау қаупін көтереді.

б) Клирингтік орталық келтірілген залалдар үшін келесі жағдайларда жауапты болмайды:

- осы баптың талаптарына сәйкес ұсынылған құжаттарда толық емес немесе жалған ақпараттың болуы;
- осы баптың 3.2-тармағының талаптарына сәйкес құжаттарды ұсынбау.

3.4. "Қылмыстық жолмен алынған кірістерді заңдастыруға (жылыстатуға), терроризмді қаржыландыруға және жаппай қырып-жоятын қаруды таратуды қаржыландыруға қарсы іс-қимыл туралы" Қазақстан Республикасының Заңына (бұдан әрі - КЖ/ТҚҚК туралы заң) сәйкес Клиринг орталығы уәкілетті:

- клирингке Қатысушының ақшасымен және (немесе) өзге мүлкімен операцияларды жүргізуден бас тартуға және тоқтата тұруға;
- клирингке Қатысушының ақшасымен және (немесе) өзге мүлкімен операцияларды тоқтатуға;
- уәкілетті және құзыретті органдарды АЖ/ТҚҚК туралы заңнамада белгіленген жағдайларда күдікті операциялар туралы, оның ішінде осы заңнама шеңберіндегі ішкі клиринг рәсімдері туралы хабардар ету.

КЖ/ТҚҚК туралы Заңға сәйкес жүргізуден бас тарту, ақшамен және (немесе) өзге мүлікпен операцияларды тоқтата тұру, сондай-ақ іскерлік қатынастарды орнатудан бас тарту немесе іскерлік қатынастарды тоқтату Клирингтік орталықтың талаптарын бұзғаны үшін азаматтық-құқықтық жауапкершілікке негіз болып табылмайды. тиісті шарттар (міндеттемелер).

3-1-бап. Клирингке қатысушылардың клиенттерін тіркеу

3-1.1. Клирингке Қатысушының клиентін (бұдан әрі - клиент) тіркеу Биржаның ішкі нормативтік құжаттарына және Клиринг ережелеріне сәйкес жүзеге асырылады.

3-1.2. Клиентті тіркеу электрондық құжат айналымы жүйесін қолдану арқылы жүзеге асырылуы мүмкін.

3-1.3. Клирингке қатысушы өз клиентін тіркеу үшін Биржаға кейіннен Клирингтік орталыққа Клиринг Ережелерінің No1 қосымшасына сәйкес С01 формасындағы өтінішті және клиент толтырған А01 сауалнамасын тапсырады. .

4-бап. Құпиялылық

4.1. Клирингтік орталық келесі ақпараттың құпиялылығын сақтауға міндетті:

- 1) клирингке қатысушыларды (клиенттерді) есепке алудың клирингтік тіркелімдерінде ескерілетін ақша қаражатының және өзге де міндеттемелердің сомалары туралы, оның ішінде Клирингке Қатысушылардың (клиенттердің) берешегі туралы;
- 2) клирингке қатысушының Клирингтік орталыққа немесе Есеп айырысу ұйымына берген тапсырмалары мен өзге де құжаттары туралы;
- 3) клиринг орталығының Клирингке қатысушылардың ескеретін міндеттемелері және Клиринг орталығының Клирингке қатысушылар алдындағы міндеттемелері туралы;
- 4) тарапы Клирингке Қатысушы болып табылатын тауарлармен жасалатын мәмілелер туралы.

4.1.1. Клирингтік орталық осы баптың 4.1. тармағында көрсетілген Клирингтік Қатысушы (клиент) туралы ақпаратты оның жазбаша өтініші негізінде тікелей Клирингтік Қатысушыға (клиентке) ұсынуды қамтамасыз етеді. Бұл ақпаратты ұсыну мерзімі сұрау салуды алған күннен бастап үш жұмыс күнінен аспайды.

4.2. Клирингтік орталық осы бапта көрсетілген ақпаратты Заңнамаға сәйкес қызметтік және коммерциялық құпияларды алуға уәкілеттік берілген мемлекеттік органдарға олардың жазбаша өтініштері негізінде ашады.

**II БӨЛІМ. ТӘРТІП ЖҮЗЕГЕ АСЫРУ КЛИРИНГ ҚЫЗМЕТІ
БОЙЫНША**
ШҰҒЫЛ КЕЛІСІМШАРТТАРҒА алып тасталды
(жылы сәйкестігіне ЕУ КО БНАЖ №15
шешімімен 23.06.2025 ж.).

**III БӨЛІМ. ТӘРТІП ОРЫНДАЛУЫ МІНДЕТТЕМЕЛЕРДІ
ТӨЛЕМ БОЙЫНША / БЕРУДІ ТАУАРДЫҢ**
(АСТЫҚ) алып тасталды (жылы

IV БӨЛІМ. БИРЖАЛЫҚ МӘМІЛЕЛЕРГЕ КЛИРИНГТІК ҚЫЗМЕТ КӨРСЕТУ

IV-I КІШІ БӨЛІМ. КЛИРИНГІЛІК БИРЖАЛЫҚ БИРЖАЛАРҒА ҚЫЗМЕТ КӨРСЕТУ МӘМІЛЕЛЕР, ЖАСАЛАТЫН АДАМДАРДЫҢ ЖЫЛЫ РЕЖИМДЕ СТАНДАРТТЫ АУКЦИОННЫҢ *алынып тасталды (БНАЖ КО ЕБ 23.06.2025 жылғы №15 шешіміне сәйкес).*

IV-II КІШІ БӨЛІМ. КЛИРИНГТІК ОРТАЛЫҚТЫҢ ҚАТЫСУЫМЕН ТӨЛЕМДЕРМЕН ЖАСАЛАТЫН МӘМІЛЕЛЕР

43 бап. Жалпы ережелер

43.1. Сауда-саттыққа қатысушылар биржалық мәмілені жасасу кезінде бұл мәміле Клирингтік орталықтың (бұдан әрі - осы бөлімшенің мәтіні бойынша) қатысуымен төлем мәмілесі болып табылатындығына келісе алады - Мәміле), егер Клиринг ережелерінде және "Еуразиялық сауда жүйесі" Тауар биржасы" АҚ-ның Биржалық сауда ережелерін жүзеге асыру ережелерінде өзгеше көзделмесе.

43.2. Мәміле жасалған күні әрбір контрагент осы мәміле бойынша 17: 00-ге дейін Клирингтік орталыққа келесі ақпаратты қамтитын хабарлама жібереді:

- Мәміле нөмірі;
- сауда-саттыққа қатысушының коды;
- Тапсырмасы бойынша мәміле жасалған клиенттің коды;
- мәміле бойынша сауда-саттыққа қатысушы - контрагенттің коды;
- тауардың коды және оның атауы;
- тауар бірлігінің бағасы және мәміле валютасы;
- мәміле көлемі (Тауардың өлшем бірлігімен);
- мәміле валютасындағы мәміле көлемі. ҚҚС сомасы немесе ҚҚС жоқтығын көрсету жеке көрсетіледі;
- жеткізу түрі;
- Тауарды жеткізу мерзімдері
- тауардың төлемі Клирингтік орталықтың ағымдағы шотына алдын ала төлем арқылы жүзеге асырылатынын көрсету.

43.3. Қазақстан Республикасының ұлттық валютасы биржалық тауарлармен биржалық сауда-саттықта жасалған мәмілелер бойынша есеп айырысуларды жүзеге асыру валютасы болып табылады - теңге ресми бойынша

Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі сауда-саттықты өткізу күніне белгілеген бағам бойынша баптың 26) тармақшасына сәйкес 8 "Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі туралы" Қазақстан Республикасының Заңы.

43.4. Мәміле жасалған күннен бастап 5 (Бес) жұмыс күні ішінде Сауда-саттыққа қатысушылар жеткізілім шартын жасайды (бұдан әрі - осы бөлімнің мәтіні бойынша - шарт). Шартта Мәміленің басқа шарттарымен қатар келесі шарттар қарастырылуы керек:

- мәміле бойынша есеп айырысулар Клиринг қағидаларына сәйкес Клирингтік орталықтың қатысуымен жүргізілетіні туралы талап;
- Шарт жасалған күннен бастап алдын ала төлемнің алғашқы төлемін төлеу мерзімі және оның мөлшері;
- Сауда-саттыққа қатысушы - сатушының Тауарды тиіп-жөнелтуге дайындығы туралы Клирингтік орталыққа хабарлау мерзімі (тармақ 44.3.);
- Сауда-саттыққа Қатысушы алған күннен бастап екінші төлемді төлеу мерзімі- сатып алушы Клирингтік орталықтан Сауда-саттыққа Қатысушының дайындығы туралы хабарламаны алады - сатушының Тауарды жөнелтуге және оның мөлшеріне - алдын ала төлемнің бірінші төлемінің төленгенін ескере отырып, шарттың қалған сомасынан кем емес;
- Сауда-саттыққа Қатысушы Тауарды алған сәттен бастап Тауарды жөнелту мерзімі - сатушымен екінші төлемнің түскені туралы хабарлама;
- Басқа Тарап шарт бойынша қабылданған міндеттемелердің кез келгенін орындамаған жағдайда, Тараптың шартты біржақты бұзу құқығы;
- Клирингтік орталық келесі жағдайларда оның банктік шоты арқылы төлем жасаудан бас тартқан жағдайда шарттың тоқтатылуы, клиринг Ережелерінде көзделген;
- Шарт бойынша барлық даулар "Тауар биржасы" АҚ Регламентінің №1 қосымшасы болып табылатын дауларды реттеудің талап қою тәртібімен сотқа дейінгі реттеуге жатады Биржалық сауда ережелерін жүзеге асыру үшін "Еуразиялық сауда жүйесі". Сотқа дейінгі тәртіпте келісімге қол жеткізілмеген жағдайда - дау Биржаның биржалық төрелігінің қарауына жатады (бұл талап экспорттық мәмілелер үшін міндетті емес).
- Экспорттық бойынша-шетел валютасымен жасалған, бірақ шетел валютасынан жасалған импорттық шарттарға-теңгемен төлеуді көздейтін Қазақстан Республикасының валюталық

шарт сомалары теңгемен банктің валюта айырбастау бағамы бойынша (экспорттық-импорттық мәмілелер үшін Клирингтік орталықтың банктік шоты ашылған) Клирингтік орталық шарттың төлем сомасын Сауда-саттыққа қатысушы - сатушыға аударған күні белгіленеді.

- Клиринг Ережелерінде көзделген жағдайларда өзге де шарттар.
- Сондай-ақ келісім-шартта осы Клиринг Ережелерінің барлық ережелері келісім-шарт Тараптарының міндетті түрде орындауына жататыны ескертілуі керек.

43.4.1. Шартқа 3 (үш) данада қол қойылады. Шарттың бір данасын Сауда-саттыққа Қатысушы береді - сатып алушы Клирингтік орталыққа 6 күннен кешіктірмей-Клирингтік орталықтың қатысуымен төлем жасалған мәміле бойынша қағаз тасымалдағышта келісім-шарт жасалған күннен бастап үшінші (Алтыншы) жұмыс күні.

43.4.2. Тармақтың талаптары орындалмаған жағдайда 44.4 осы Клиринг Ережелерінің негізінде Клиринг орталығы өзінің банктік шоты арқылы осы Транзакция үшін төлем жасаудан бас тартуға құқылы.

43.5. Клирингтік орталықтың мекенжайына, сондай-ақ Клирингтік орталықтың Клирингтік орталықтың қатысуымен Төлем жасалған Мәміле бойынша сауда-саттыққа қатысушы - контрагенттердің мекенжайына барлық хабарламалар, нұсқаулар мен құжаттар тек жазбаша түрде жүзеге асырылады.

43.6. Клирингтік орталықтың теңгені шетел валютасына айырбастау және ақша қаражаттарына қызмет көрсетуге байланысты аударым операцияларын жүргізу бойынша банктік шығыстары, шетел валютасында алынған, осы қаражатты басқарушы және осындай операциялардың бастамашысы болып табылатын Мәміле жасаушы тарап Клирингтік орталыққа өтеуге жатады.

Бұл өтемді Мәміле тарапы Клирингтік орталыққа соңғы тиісті шоттан (хабарламадан) алған күннен бастап екі банктік күн ішінде жүзеге асырады.

43.7. Сауда-саттыққа қатысушылар Клирингтік орталықтан тиісті сұрау салуды алған күннен бастап екі банктік күн ішінде Клирингтік орталыққа аударылған ақша қаражаттары (келісімшарттар, шоттар) бойынша валюталық бақылау рәсімдерінен өту үшін соңғысына қажетті құжаттарды ұсынуға міндетті.-шот-фактуралар, жүкқұжаттар және басқа құжаттар). Сауда-саттыққа Қатысушы көрсетілген құжаттарды ұсынбаған жағдайда, Клирингтік орталық осы операцияларға (Мәмілелерге) клирингтік қызмет көрсетуден бас тартуға құқылы.

44 бап. Тауарды төлеу және жеткізу тәртібі

44.1. Шартта айқындалған мерзім ішінде (тармақ 44.4), Сауда-саттыққа қатысушы - сатып алушы Клирингтік орталықтың банктік шотына алдын-ала төлемнің алғашқы төлемін шартта белгіленген мөлшерде аударады. Төлем Мәміле валютасында жүргізіледі. Бұл ретте төлемнің мақсаты көрсетіледі: **"Клирингтік орталықтың қатысуымен төлеммен биржалық мәміле бойынша алдын ала төлем. Шарт**

№ _____ бастап ____. Оның ішінде ҚҚС - _____ (немесе **ҚҚС салынбайды).**"

Егер экспорттық мәміле жасалған жағдайда, төлемнің мақсаты да көрсетіледі: **"Экспорт бойынша мәміле паспорты № __ күні ____.** **Мәміле паспортының банкі: ____».**

44.1.1. Егер Сауда-саттыққа қатысушы - сатып алушы өз клиентінің есебінен әрекет етсе, онда бұл төлемді Сауда-саттыққа қатысушы - сатып алушының клиенті шартта көзделген тәртіппен және шарттарда дербес жүзеге асыра алады. Бұл ретте клиент Сауда-саттыққа Қатысушыны хабардар етуге міндетті - сатып алушының ақшалай қаражатты аударуы туралы.

44.1.2. Тармақтың талаптары орындалмаған жағдайда 44.1 осы Клиринг Ережелерінің негізінде Клиринг орталығы бұл туралы Сауда-саттыққа Қатысушы - сатушыға хабарлайды. Сауда-саттыққа қатысушы-сатушы осы хабарламаны алған күннен бастап екі жұмыс күні ішінде Клирингтік орталыққа жазбаша түрде келесі нұсқаулардың бірін жіберуге міндетті:

- Клирингтік орталықтың алдын ала төлемнің алғашқы төлемінің түсуін күту мерзімін белгілі бір күндер санына, бірақ күнтізбелік отыз күннен аспайтын мерзімге ұзарту;
- Сауда-саттыққа Қатысушының біржақты бұзуына байланысты Клирингтік орталықтың Мәміле бойынша төлемге қатысуын тоқтату - шартты сатушы (бұл жағдайда хабарламаға Қатысушының хабарламасының көшірмесі де қоса берілуі тиіс - сатушының Сауда-саттыққа Қатысушыға - сатып алушыға шартты біржақты бұзу туралы).

44.1.3. Клирингтік орталыққа Сауда-саттыққа Қатысушыдан нұсқаулар түспеген жағдайда - сатушының, сондай-ақ тармақшаға сәйкес белгіленген және есептелетін мерзімдерде алдын ала төлемнің бірінші төлемі 44.1.2 Клиринг қағидаларын сақтай отырып, Клирингтік орталық Мәміле бойынша төлемге қатысуын тоқтатады, бұл туралы Мәміле Тараптарына тиісті хабарлама жібереді. Бұл ретте Клирингтік орталықтың Мәміле бойынша төлемге қатысу бойынша қызметтері толық көрсетілген болып есептеледі және Тараптар оның тарифтеріне сәйкес жалпы тәртіппен төлеуге тиіс.

44.1.4. Клирингтік орталықтың банктік шотына ақша түскен сәттен бастап 1 (Бір) жұмыс күні ішінде соңғысы бұл туралы Сауда-саттыққа Қатысушыны хабардар етеді - сатушының.

44.2. Сауда-саттыққа қатысушы - сатушы мерзім ішінде, клирингтік орталықтың шотына ақша түскені туралы хабарлама алған күннен бастап есептелетін Шартта айқындалған, Клирингтік орталыққа жөнелтуге дайын екендігі туралы хатты ұсынады, оған Тауардың болуын растайтын құжаттар қоса беріледі (астық қолхаттары, қойма құжаттары және т.б.). Растайтын құжаттар Сауда-саттыққа Қатысушыға - сатушыға немесе оның атынан Мәміле жасалған оның клиентіне жазылуы тиіс.

44.2.1. Егер Тармақта айқындалған мерзімде жөнелтуге дайын екендігі туралы хат болса 44.2 осы Клиринг Қағидалары келіп түскен жоқ, Клиринг орталығы бұл туралы Сауда-саттыққа Қатысушы - сатып алушыны хабардар етеді және оның нұсқауларын күтеді. Нұсқаулар жазбаша түрде беріледі. Сауда-саттыққа қатысушы - сатып алушының ықтимал нұсқауларының және Клирингтік орталықтың әрекеттерінің нұсқалары:

- күту мерзімін белгілі бір күндер санына ұзарту;
- ақшалай қаражатты қайтару.

44.2.2. Сауда-саттыққа Қатысушы - сатып алушыдан ақша қаражатын қайтаруға нұсқау алған жағдайда Клиринг орталығы тиісті нұсқауды алған күннен бастап 1 (Бір) жұмыс күні ішінде банкке тиісті төлем тапсырмасын жібереді.

44.3. Сауда-саттыққа Қатысушы - сатушыдан Жөнелтуге дайын екендігі туралы хатты алғаннан кейін Клиринг орталығы 1 (Бір) жұмыс күні ішінде оларды Сауда-саттыққа Қатысушы - сатып алушыға жібереді.

44.4. Құжаттарды алған күннен бастап 2 (Екі) жұмыс күні ішінде (тармақ 44.3) Сауда-саттыққа қатысушы - сатып алушы алдын ала төлемнің бірінші төлемі төленгеннен кейін шарттың қалған сомасы мөлшерінде екінші төлемді Клирингтік орталықтың банктік шотына аударады. Төлем Мәміле валютасында жүргізіледі. Бұл ретте төлемнің мақсаты көрсетіледі: **"Клирингтік орталықтың қатысуымен төлеммен биржалық мәміле бойынша алдын ала төлем. Шарт № _____, күні _____. Оның ішінде ҚҚС - _____ (немесе ҚҚС салынбайды)".**

Егер экспорттық мәміле жасалған жағдайда, төлемнің мақсаты да көрсетіледі: **"Экспорт бойынша мәміле паспорты № __ күні ____.** **Мәміле паспортының банкі: ____».**

44.4.1. Егер Мәміле валютасы шетел валютасы болып табылған жағдайда, Сауда-саттыққа қатысушы - сатушы Клирингтік орталыққа өтейді

шетел валютасын Қазақстан Республикасының валютасына айырбастау шығыстары.

44.4.2. Егер Сауда-саттыққа қатысушы - сатып алушы өз клиентінің есебінен әрекет етсе, онда бұл төлемді Сауда-саттыққа қатысушы - сатып алушының клиенті шартта көзделген тәртіппен және шарттарда дербес жүзеге асыра алады. Бұл ретте клиент Сауда-саттыққа Қатысушыны хабардар етуге міндетті - сатып алушының ақшалай қаражатты аударуы туралы.

44.4.3. Клирингтік орталықтың банктік шотына ақша түскен сәттен бастап 1 (Бір) жұмыс күні ішінде соңғысы бұл туралы Сауда-саттыққа Қатысушыны хабардар етеді - сатушының.

44.5. Сауда-саттыққа Қатысушы - сатып алушыдан екінші төлем түспеген не толық түспеген жағдайда (тармақ 44.4), Клирингтік орталық бұл туралы Сауда-саттыққа Қатысушы - сатушыға хабарлайды. Сауда-саттыққа қатысушы-сатушы осы хабарламаны алған күннен бастап екі жұмыс күні ішінде Клирингтік орталыққа жазбаша түрде келесі нұсқаулардың бірін жіберуге міндетті:

- клирингтік орталықтың алдын ала төлемнің (жетіспейтін соманың) екінші төлемінің түсуін күту мерзімін белгілі бір күндер санына, бірақ күнтізбелік отыз күннен аспайтын мерзімге ұзарту;
- сауда-саттыққа Қатысушының біржақты бұзуына байланысты Клирингтік орталықтың Мәміле бойынша төлемге қатысуын тоқтату - шартты сатушы (бұл жағдайда хабарламаға Қатысушының хабарламасының көшірмесі де қоса берілуі тиіс - сатушының Сауда-саттыққа Қатысушыға - сатып алушыға шартты біржақты бұзу туралы).

44.6. Клирингтік орталыққа Сауда-саттыққа Қатысушыдан нұсқаулар түспеген жағдайда - сатушының, сондай-ақ тармаққа сәйкес белгіленген және есептелетін мерзімдерде алдын ала төлемнің екінші төлемі 44.5 осы Клиринг Ережелерінің талаптарына сәйкес, Клиринг орталығы Мәміле бойынша төлемге қатысуын тоқтатады, бұл туралы Мәміле Тараптарына тиісті хабарлама жібереді. Бұл ретте Клирингтік орталықтың Мәміле бойынша төлемге қатысу бойынша қызметтері толық көрсетілген болып есептеледі және Тараптар оның тарифтеріне сәйкес жалпы тәртіппен төлеуге тиіс.

44.6.1. Клирингтік орталық Сауда-саттыққа Қатысушыға қайтарады - сатып алушыға шарт бойынша алдын ала төлемнің бұрын аударылған сомасы.

44.7. Хабарламаны (тармақшаны) алған күннен бастап есептелетін шартта айқындалған мерзімнен кешіктірмей 44.4.3) Сауда-саттыққа қатысушы - сатушы (немесе оның тапсырысы

бойынша Клирингтік орталықтың қатысуымен төлеммен мәміле жасалған оның клиенті)

тауарды шартта айқындалған жүк алушының мекенжайына тиеуді жүзеге асырады.

44.8. Тауарды тиеп-жөнелткен сәттен бастап 2 (Екі) жұмыс күні ішінде Сауда-саттыққа қатысушы - сатушы Клирингтік орталыққа оның мөрімен расталған келесі құжаттарды ұсынады:

- тауарлық-материалдық құндылықтардың көшірмесі-әрбір жөнелту бірлігі үшін көлік жүкқұжаты;
- шоттың көшірмесі-фактуралар (шот-фактуралар);
- тиеп-жөнелтудің әрбір бірлігі үшін кедендік жүк декларациясының көшірмесі немесе кеден одағының заңнамасында көзделген өзге де құжаттар (экспорттық мәміле жағдайында);
- тауарға сапа сертификатының көшірмесі;
- сәйкестік сертификатының көшірмесі (экспорттық мәміле жағдайында).

Шартта Тауардың түріне және жеткізу шарттарына байланысты өзге де құжаттарды ұсыну көзделуі мүмкін.

44.8.1. Егер тармақта көзделген құжаттар болса 44.8 осы Клиринг қағидалары белгіленген мерзімде келіп түспесе, Клиринг орталығы бұл туралы Сауда-саттыққа Қатысушы - сатып алушыны хабардар етеді және оның нұсқауларын күтеді. Сауда-саттыққа қатысушы - сатып алушының ықтимал нұсқауларының және Клирингтік орталықтың әрекеттерінің нұсқалары:

- күту мерзімін белгілі бір күндер санына ұзарту;
- ақшалай қаражатты қайтару.

44.8.2. Сауда-саттыққа Қатысушы - сатып алушыдан қаражатты қайтару туралы нұсқау алған жағдайда, Клирингтік орталық осы нұсқауды алған күннен бастап 1 (Бір) жұмыс күні ішінде банкке ақшаны қайтару туралы төлем тапсырмасын жібереді.

44.9. Сауда-саттыққа Қатысушы - сатушыдан тармақта көзделген құжаттарды алғаннан кейін 44.8 Клирингтік орталық 1 (Бір) жұмыс күні ішінде оларды Сауда-саттыққа қатысушы - сатып алушыға жібереді.

44.10. Сауда-саттыққа қатысушы - сатып алушы Клирингтік орталықтан құжаттарды (тармақты) алған сәттен бастап 2 (екі) жұмыс күні ішінде 44.8) клирингтік орталыққа жазбаша түрде Тауарларға ақы төлеу туралы бұйрықты немесе мұндай бұйрықты беруден дәлелді бас тартуды ұсынады. Егер көрсетілген мерзімде Клиринг орталығы Сауда-саттыққа Қатысушы - сатып алушыдан дәлелді бас тартуды алмаса, Тауарды төлеуге тапсырма берілген болып есептеледі.

44.10.1. Егер дәлелді бас тарту алынса, Клиринг орталығы оны алған сәттен бастап 1 (бір) сағат ішінде бұл туралы Сауда-саттыққа Қатысушы - сатушыны хабардар етеді. Соңғысы бапта көзделген тәртіппен Биржалық арбитражға жүгінуге құқылы 45 осы Клиринг ережелерінің. Бұл жағдайда келісім-шарт бойынша алдын ала төленген сома Биржалық арбитраж даудың мәні бойынша шешім қабылдағанға дейін Клирингтік орталықтың банктік шотында қалады.

44.11. Клирингтік орталық Тауарды алған күннен бастап 3 (үш) жұмыс күні ішінде Төлем тапсырмасын орындайды. Бұл ретте Клирингтік орталықтың банкке тиісті төлем тапсырмасын берген күні Клирингтік орталықтың Тапсырманы орындаған күні болып есептеледі.

Тауарды төлеуге арналған тапсырысты орындау келесідей жүзеге асырылады:

44.11.1. Клиринг орталығы сауда-саттыққа қатысушы - сатушының банктік шотына Тауардың нақты жөнелтілген көлемі үшін төлемге тең соманы тауарлық-материалдық құндылықтарға сәйкес төлейді.-көлік жүкқұжатының. Егер нақты жөнелтілген тауардың құны Сауда-саттыққа қатысушы - сатып алушы (оның клиенті) аударған аванстық төлемнен көп болса, онда аванстық төлемнің толық сомасы төленеді.

44.11.2. Егер Клиринг орталығы төлеген сома нақты жөнелтілген Тауардың құнынан аз болса, онда Клиринг орталығының хабарламасынан - жетіспейтін соманы Сауда-саттыққа қатысушы тікелей төлейді - сатып алушы (оның клиенті) Сауда-саттыққа қатысушының - сатушының шотына.

44.11.3. Егер мәміленің валютасы шетел валютасы болса, онда:

- 1) Клирингтік орталық қызмет көрсетуші банкке айырбастау күніне белгіленген қызмет көрсетуші банктің валюта айырбастау бағамы бойынша шетел валютасының қажетті сомасын теңгеге айырбастауға нұсқау береді.
- 2) Қазақстан Республикасының валютасын өз шотына алғаннан кейін Клиринг орталығы Сауда-саттыққа қатысушы - сатушының банктік шотына тармақшаларда көзделген тәртіппен соманы төлейді. 44.11.1 және 44.11.2 осы Клиринг ережелерінің.

44.11.4. Егер Тауарларды төлеу туралы бұйрық орындалғаннан кейін Клирингтік орталықтың шотында ақша қаражаттары қалса, онда ол оларды Сауда-саттыққа Қатысушыға - сатып алушыға немесе оның клиентіне қайтарады.

44.11.5. Егер Тауарды жеткізу топтамамен жүзеге асырылса, онда Клирингтік орталықтың Сауда-саттыққа қатысушы - сатушыға да төлемі жүзеге асырылады

тармақтардың жалпы талаптарының сақталуын ескере отырып, жеткізілетін тауарлардың әрбір партиясына қарсы бөліп-бөліп өндіруге болады 44.8-44.11 осы Клиринг Ережелерінің және сауда-саттыққа қатысушы - сатып алушыдан Тауарларға ақы төлеу бойынша тиісті нұсқаулықтарға сәйкес.

45 бап. Жауапкершілік

тараптардың және дауларды шешу.

45.1. Клирингтік орталық Сауда-саттыққа қатысушы - сатып алушыдан (оның клиентінен) төлем ретінде оның банктік шотына түскен ақша есебінен ғана Сауда-саттыққа Қатысушы - сатушыға Мәміле бойынша жеткізілген Тауардың төлемін жүзеге асырады.

45.2. Мәмілені орындау барысында туындайтын барлық дауларды келісім Тараптары Биржаның Биржалық арбитражында қарау үшін жібереді және "Еуразиялық сауда жүйесі" Тауар биржасы" АҚ Регламентінің №1 қосымшасы болып табылатын дауларды шешудің талап-арыздық тәртібімен сотқа дейінгі реттеуге жатады. Биржалық сауда ережелерін жүзеге асыру (егер экспорттық шартта өзгеше көзделмесе).

45.3. Биржаның биржалық арбитражы келісімшарттың кінәлі және адал тараптарын анықтайды және кінәлі тараптың адал тарапқа өтемақы төлеу мөлшері мен тәртібін және тәртіптік жазаны анықтайды.

IV-III КІШІ БӨЛІМ. ЖАСЫРЫН БИРЖАЛЫҚ АУКЦИОН алынып тасталды (04.10.2019ж. №64 ОЖ БКО шешіміне сәйкес).

V БӨЛІМ. БИРЖАЛЫҚ БИРЖАЛАРҒА КЛИРИНГТІК ҚЫЗМЕТ КӨРСЕТУ ҚОСАРЛАНҒАН ҚАРСЫ АУКЦИОН РЕЖИМІНДЕ ЖАСАЛАТЫН МӘМІЛЕЛЕРДІҢ

54 бап. Жалпы ережелер

54.1. Клиринг Ережелерінің осы бөлімі Клирингтік орталықтың қатысуымен осы мәмілелерді жүзеге асыруға кепілдік беру жүйесін қолдана отырып, қосарланған қарсы аукцион (бұдан әрі - ІАД мәмілесі) режимінде жасалған биржалық мәмілелерді жүзеге асырудың шарттары мен тәртібін анықтайды. .

54.2. ІАД режимінде мәмілелер жасасу тәртібі Биржалық сауда ережелерімен реттеледі.

54.3. Осы бөлімде қолданылатын терминдер мен анықтамалар, егер Клиринг Ережелерінің осы бөлімінде өзгеше көзделмесе, осы Клиринг ережелеріне, Биржалық сауда ережелеріне, Биржаның басқа ішкі нормативтік құжаттарына сәйкес түсіндіріледі.

54.4. Клиринг Ережелерінің осы бөлімінде көзделген құжаттардың, хабарламалардың, хабарламалардың кез келген көшірмелері Клиринг орталығына корпоративтік пошта арқылы электрондық хабарламалар арқылы және (немесе) Биржаның электрондық құжат айналымы жүйесі арқылы хабарлама жіберушінің электрондық цифрлық қолтаңбасын пайдалана отырып жіберіледі. (бар болса) Ақпараттық қызмет көрсету шарттарында көзделген тәртіппен-биржаны техникалық қамтамасыз ету.

Мәміле Тараптары Клирингтік орталыққа Клиринг Ережелерінің осы бөлімінде оларды жіберу үшін белгіленген мерзімнен ЕКІ кешірек жіберген көрсетілген хабарламаларды, хабарламаларды, құжаттардың көшірмелерін ЕКІНШІ Мәміле Тараптары жібермеген және Клирингтік орталық алмаған деп санайды. .

55 бап. Есепке алу тіркелімдері

55.1. Жасалған мәмілелер бойынша ақша мен міндеттемелерді есепке алу үшін Клирингке қатысушылардың ЕКЕУІ Клирингтік орталықта өздері/клиенттері үшін Бухгалтерлік есеп регистрлерінің бөлімдерін ашады:

- а) Клирингілік қамтамасыз ету ретінде Клирингілік орталыққа берілген клирингілік қамтамасыз етуге Қатысушының ақша сомасын есепке алуға арналған биржалық қамтамасыз етуді есепке алу тізілімінің бөлімі;

б) Тауарларды төлеуге арналған ақшаны есепке алу регистрінің бөлімі, клирингтік орталыққа Тауарларды төлеу үшін клирингтік орталыққа берілген ақша сомасын есепке алуға арналған, екінші тәртіпте жасалған мәміле бойынша.

55.2. Бухгалтерлік есеп регистрлерінің бөлімдерін ашуға клирингтік орталық алған клирингтік орталықтың бухгалтерлік есеп регистрлерінің бөлімдерін ашуға арналған өтініші (Клиринг ережелерінің No1 қосымшасында көзделген С01 нысаны бойынша) негіз болып табылады.

55.3. Клирингтік орталық осы Ережелердің 55.2-тармағында көзделген Өтінішті алған күннен бастап келесі жұмыс күнінен кешіктірілмейтін мерзімде бухгалтерлік есеп регистрлерінің бөлімдерін ашады. Клирингке қатысушыға бухгалтерлік есеп регистрінің бөлімін ашуға арналған өтініште көрсетілген шағын латын әріптері мен цифрларынан тұратын жеті таңбалы клиенттік код беріледі, сондай-ақ олардың ҚҚС төлеушілерге жатқызылғанын немесе жатқызылмағанын көрсететін белгі қойылады. .

55.4. Клиринг орталығы келесі жағдайларда бухгалтерлік есеп регистрінің бөлімдерін жабуға құқылы:

а) клирингке Қатысушының өтініші негізінде;

Есеп регистрінің жабық бөлімін Клирингтік орталық клирингті жүзеге асырған кезде пайдалана алмайды.

55.5. Тауар биржасының клирингтік орталығы клирингке қатысушының және оның клиенттерінің ақшасының бөлек есебін жүргізеді.

56-бап. Қосарланған қарсы аукцион режиміндегі сауда-саттыққа қатысу үшін биржалық қамтамасыз ету

56.1. Клирингке қатысушы биржалық қамтамасыз ету ретінде пайдалану үшін ақшаны Клирингтік орталықтың ағымдағы шотына ЕКІНШІ режимдегі Сауда-саттыққа қатысатын күннің алдындағы күні сағат 17:00-ге дейін аударады.

Бұл ретте төлемнің тағайындалуында төлем тапсырмасында көрсетіледі: **"Бөлімнің коды _____ (қамтамасыз етуді есепке алу үшін ашылған Есепке алу тіркелімі бөлімінің коды көрсетіледі). ІАД мәмілелері бойынша биржалық қамтамасыз ету"**.

56.2. Клирингтік орталық клирингке Қатысушы ұсынған әрбір өтінім бойынша биржалық қамтамасыз етуді бұғаттайды. Бұғатталған биржалық қамтамасыз етудің мөлшері былайша айқындалады:

$$O = P * K * O1 / 100 * L * (1 + d / 100)$$

Қайда:

O – бұғатталатын биржалық қамтамасыз ету (теңгемен)

P – клирингке Қатысушының өтінімінде көрсетілген Тауар бірлігінің бағасы (теңгемен)

K - сауда-саттыққа Қатысушының өтініміндегі лоттар саны

O1 – сауда құралы үшін Биржамен айқындалған биржалық қамтамасыз етудің мөлшері, пайызбен

L – Лот көлемі (Тауардың өлшем бірлігінде).

d – толеранттылық - көлікпен жеткізілген кезде тауарлар жүктемесінің рұқсат етілген максималды оң ауытқуы - (пайызбен). Егер нақты Тауар үшін өзгеше көрсетілмесе, онда d=0%

56.3. Клирингтік орталық клирингке Қатысушы өтінімді қайтарып алған кезде биржалық қамтамасыз етуді бұғаттауды тоқтатады.

56.4. Егер клирингке қатысушы өзінің өтінімі негізінде ІАД мәмілесін жасаса, онда биржалық қамтамасыз етуді бұғаттау белгілі бір мерзімге сақталады:

- тауарды жеткізу рәсімі аяқталғанға дейін және жасалған екінші мәміле бойынша есеп айырысулар аяқталғанға дейін, егер екінші мәміле жасалған сауда құралының спецификациясында мәміле тараптарының тауарды Клирингтік орталық арқылы төлеу және жеткізу арқылы жеткізу шартына қол қоюы көзделген болса (бұдан әрі - Шарттың стандартты нысаны бар спецификация).;

- осы тармақтарда көзделген өзге де жағдайлар басталғанға дейін

Клиринг ережелерімен.

Клирингтік орталық әрбір жасалған мәміле бойынша бұғатталған биржалық қамтамасыз етудің есебін жүргізеді.

56.5. Егер клирингке қатысушы ЕКЕУІМЕН мәміле жасамаса, онда Сауда-саттық аяқталғаннан кейін биржалық қамтамасыз етуді бұғаттау тоқтатылады (оның өтінімі сауда жүйесінде жойылған жағдайда). Биржалық қамтамасыз етуге қабылданған ақша Клиринг Қатысушысына Клиринг орталығы ақшаны қайтаруға өтініш алған күннен кейінгі жұмыс күнінен кешіктірілмей қайтарылады (Клиринг Ережелерінің No1 қосымшасында көзделген АУ02 нысаны бойынша).

Егер АУ02 нысаны бойынша өтініште алушылардың деректемелерін, сауда-саттық шоттарының кодтарын және биржалық қамтамасыз етуді есепке алу регистрлерін көрсетуге байланысты қателер, сондай-ақ төлем туралы хаттардағы қателер немесе тауарларды жеткізу шарттарында қателер болған жағдайда, Клирингтік орталық Клиринг қатысушыларына нұсқауларды орындаудан бас тартуға құқылы. осындай мәлімдемелер бойынша. Өтініште қателердің бар екендігі туралы хабарламаны Клирингтік орталық олар анықталған күннен бастап екі күн ішінде жібереді.

56.6. Егер клирингке қатысушы өтінішті ағымдағы жұмыс күні сағат 16: 00-ге дейін дұрыс берген болса, онда биржалық қамтамасыз етуді қайтару келесі жұмыс күні жүзеге асырылады. Егер клирингке қатысушы өтінішті ағымдағы жұмыс күні сағат 16: 00-ден кейін дұрыс берген болса, онда биржалық қамтамасыз етуді қайтару келесі екі жұмыс күні ішінде жүзеге асырылады.

57 бап. Өтінімдерді жариялау/ ІАД мәмілелерін жасасу процесінде Клирингтік орталықтың Биржамен өзара іс-қимыл жасау тәртібі

57.1. Клирингке Қатысушы Мәміле жасасу мақсатында Өтінім берген кезде, ЕКІ Биржа Клирингтік орталыққа Өтінім туралы ақпаратты жібереді.

57.2. Биржадан ІАД мәмілесін жасасу мақсатында берілген Өтінім туралы ақпарат алғаннан кейін Клирингтік орталық Қатысушының мәміле жасасу мүмкіндігі үшін биржалық қамтамасыз ету түріндегі ақшаның жеткіліктілігін тексереді. Биржалық қамтамасыз ету сомасының мөлшері осы Ереженің 56.2-тармағының талаптарына сәйкес келуі тиіс.

57.3. Клиринг Ережелерінің осы бабының 57.2-тармағында көрсетілген тексеру нәтижелері бойынша Клиринг орталығы болған жағдайда

биржалық қамтамасыз ету сомасының жеткілікті екендігін анықтайды, Клирингтік орталық Биржаға Сауда-саттыққа Қатысушының Өтінімді жариялау мүмкіндігі туралы растауды жібереді, теріс нәтиже болған жағдайда Өтінімді жариялаудан бас тартылады.

58 бап. Биржадан Тауарлармен жасалған мәмілелер туралы ақпаратты алу тәртібі

58.1. Клирингтік орталық клирингті жүзеге асыру кезінде Биржадан алынған Мәмілелер туралы ақпаратты пайдаланады. Биржа мұндай ақпаратты Клирингтік орталыққа Мәмілелер тізілімі түрінде олардың арасындағы шартта көзделген тәртіппен береді.

58.2. Мәмілелер тізілімін Биржа ЕКІНШІ режимдегі Сауда-саттық аяқталғаннан кейін бірден береді және осы Сауда-саттық барысында жасалған мәмілелер туралы ақпаратты қамтиды.

59 бап. ІАД мәмілесі бойынша міндеттемелер

59.1. ЕКІНШІ мәміле бойынша сатушы болып табылатын клирингке қатысушы оның шарттарына сәйкес Тауарды мәміле бойынша сатып алушы болып табылатын Клирингке қатысушының меншігіне беруге міндеттенеді, ал соңғысы мәміле шарттарына сәйкес Тауарды қабылдауға және төлеуге міндеттенеді. ЕКІНШІ мәміленің мәні болып табылады.

Клирингке қатысушылар осы Ережелерде және Тауарлардың Ерекшеліктерінде көзделген тәртіппен және шарттарда Жеткізілім шартына (бұдан әрі - Мәтін бойынша - Келісімшарт) қол қою арқылы ІАД режимінде жасалған мәмілені жасауға міндеттенеді.

59.2. II мәміленің негізгі параметрлері мыналар болып табылады:

- а) Тауар, оның сапалық сипаттамалары, қаптамасы және өзге де талаптар;
- б) жеткізу базасы және Жеткізу аймағы;
- б. саны Тауардың (саны тең бір Лоттың көлеміне лоттар санының көбейтіндісі бойынша);
- г) бағасы үшін бірлікке Тауардың (бағасы, бойынша кімнің мәміле жасалды);
- д) мәміленің жалпы сомасы (Тауар санының Тауар бірлігінің бағасына көбейтіндісі);
- е) жеткізу мерзімдері.

Тармақшаларда көзделген ІАД мәмілесінің параметрлері а., б., е) осы тармақтың талаптары Тауар Биржасымен бекітілген мәміле тауарына сәйкес Тауардың ерекшелігімен айқындалады.

59.3. ІАД мәмілесінің тараптары ІАД мәмілесі бойынша өз міндеттемелерін Тауардың тиісті спецификациясында және осы Клиринг ережелерінде айқындалған мерзімде, тәртіппен және шарттарда орындайды.

60 бап. ІАД мәмілесі бойынша шартқа қол қою

60.1. Сауда-саттықта мәміле жасасу нәтижелері бойынша ЕКІ Клирингтік қатысушы - Мәміле тараптары Клирингтік орталыққа олардың арасында қол қойылған тиісті жеткізілім шартын немесе оның көшірмесін ұсынуға міндетті.

60.2. *Алып тасталды.*

60.3. Мәміле Тараптарының бірі Жеткізілім шартына қол қоюдан бас тартқан жағдайда, Жеткізілім шартына қол қоймаған Мәміле Тарапы жосықсыз Тарап, ал Жеткізілім шартына қол қойған Тарап зардап шеккен Тарап деп танылады.

60.3.1. Клирингтік орталық зардап шеккен Тарапқа айыппұл ретінде жосықсыз Тараптың биржалық қамтамасыз ету сомасын аударады. Бұл ретте мәміле бойынша Тараптардың міндеттемелері тоқтатылады.

60.4. *Алып тасталды.*

60.5. *Алып тасталды.*

60.6. *Алып тасталды.*

61 бап. Клирингтік орталықтың жеткізілім шартының негіздемелік нысанымен Спецификацияға сәйкес жасалған ЕКІ мәміле бойынша Келісімшартты тексеруі

61.1. Клиринг орталығы Қатысушы қол қойған клирингті алған кезде - сатушы Шарттың осы Ережелерінің 60-бабында көзделген тәртіппен Клиринг орталығы оның жасалған биржалық мәмілеге сәйкестігін тексереді (тауар туралы мәліметтерді, тауардың бағасын, санын, тараптардың деректемелерін және т.б. ескере отырып). тауардың ерекшелігіне және жасалған биржалық мәмілеге сәйкес),.

61.2. Мәміле Тарапы ұсынған Шарт сәйкес келмеген жағдайда - сатушы жасасқан биржалық мәміленің шарттарына сәйкес

Клирингтік орталық мәміленің екі Тарапына да дереу хабарлайды.

61.2.1. Мәміленің тарапы - сатушы Клирингтік орталықтан хабарлама алғаннан кейінгі 18.00-ге дейін Келісімшарттағы сәйкессіздіктерді түзетіп, оны Клирингтік орталыққа қайта жіберуге міндетті. Клирингтік орталық Шартты тексеруді Ереженің осы бабының 61.1. тармағына сәйкес жүзеге асырады.

61.2.2. Мәміле Тарапы ұсынған Жеткізу шарты сәйкес келмеген жағдайда - сатушы жасасқан биржалық мәміленің талаптарына сәйкес не Клиринг орталығы қол қойылған Шартты белгіленген мерзімде алмаған жағдайда мәміленің Тарапы - Сатушы жосықсыз тарап деп танылады.

61.2.3. Клирингтік орталық зардап шеккен Тарапқа айыппұл ретінде жосықсыз Тараптың биржалық қамтамасыз ету сомасын аударады. Бұл ретте мәміле бойынша Тараптардың міндеттемелері тоқтатылады.

62 бап. Алдын ала төленген ЕКІ мәміле бойынша Тауарды төлеу және жеткізу мерзімдері (сауда құралының спецификациясына сәйкес).

62.1. ІАД мәмілесінің орындалуы тауарды төлеу мен жеткізудің келесі мерзімдерінде жүзеге асырылады:

Т+3+d 16:00-ге дейін	Мерзім аударымдар ақшаның Сатып алушымен клирингтік орталықтың банктік шотына (ретінде тауардың "алдын ала төлемі")
Т+3+d+c 16:00-ге дейін	Сатушының тауарды жеткізу мерзімі
Т+3+d+c+3	Сатып алушының тауарды төлеу мерзімі (Клирингтік орталықтың Сатып алушының ақшасын Тауарды сатушыға аударуы)

мұндағы "Т" - шартқа қол қойылған күн, "d" және "с" - сауда құралының спецификациясында анықталған және жеткізу шартында көрсетілген айнымалылар, сандар - жұмыс күндерінің саны.

63 бап. Алдын ала төленген ЕКІ мәміле бойынша Тауарларды төлеу және жеткізу тәртібі (сауда құралының спецификациясына сәйкес).

63.1. Т+3+d мерзімінде 16:00-ге дейін Мәміле тарапы - Сатып алушы Клирингтік орталықтың банктік шотына жеткізілім шарты бойынша алдын-ала төлемді 100% (Жүз пайыз) мөлшерінде аударады.

Правила клиринга ТОО «Клиринговый центр ЕТС»

Төлем теңгемен жүзеге асырылады. Бұл ретте төлемнің мақсаты көрсетіледі:

"Агентке биржалық мәміле бойынша төлем жасау үшін ақша аудару. Жеткізу шарты № __ бастап

_____ . Оның ішінде ҚҚС - _ (_____) теңге. Ақшаны есепке жатқызуға арналған клирингтік тіркелімнің нөмірі _____».

Егер экспорттық мәміле жасалған жағдайда, төлемнің мақсаты да көрсетіледі: **"Экспорт бойынша мәміле паспорты № __ күні ____ . Мәміле паспортының банкі: __».**

Егер мәміленің Тарапы - Сатып алушы өз клиентінің есебінен әрекет етсе, онда бұл төлемді Мәміле Тарапының клиенті - Сатып алушы жеткізілім шартында көзделген тәртіппен және шарттарда дербес жүзеге асыра алады. Бұл ретте клиент мәміленің Тарапын - Сатып алушыны мұндай ақша аударымы туралы хабардар етуге міндетті.

63.1.1. Жеткізу шарты бойынша төлеммен бір мезгілде Мәміле тарапы - Сатып алушы мәміленің екінші Тарапына жібереді - Сатушыға және Клирингтік орталыққа Тауарды қабылдауға дайындығы туралы хабарлама (межелі станциядан немесе т.б.) немесе осындай дайындықты растайтын басқа құжат (бұдан әрі - хабарлама).

63.1.2. Тарап мәмілені уақтылы аудармаған жағдайда - Сатып алушы жеткізу шарты бойынша алдын ала төлемнің толық сомасын сатып алады және мәміле Тарапына хабарлама береді - Сатушыға, Мәміле тарапына - Сатып алушы мәміле бойынша өз міндеттемелерін орындамауына байланысты жосықсыз Тарап деп танылады.

Клирингтік орталық T+3+d жұмыс күнінің соңына дейін бұл туралы Мәміле Жасаушы Тарапқа - Сатушыға хабарлайды және келесі сауда күнінің аяқталуынан кешіктірмей, жосықсыз Тараптың биржалық қамтамасыз ету сомасын зардап шеккен Тарапқа айыппұл ретінде аударды. Бұл ретте мәміле бойынша Тараптардың міндеттемелері тоқтатылады.

63.1.3. Тарап мәмілені уақтылы аударған жағдайда -Сатып алушы жеткізу шарты бойынша алдын ала төлемнің толық сомасын және Мәміле Тарапына - Сатушыға хабарлама жіберсе, Клиринг орталығы T+3+d жұмыс күнінің соңына дейін Мәміле Тарапына - Сатушыға Тауарды жөнелтуді бастау міндеттемесі туралы хабарлайды. .

Бұл ретте Сатып алушы - Мәміле Тарапының бұрын енгізген биржалық қамтамасыз етуді бұғаттауы тоқтатылады және оны Клиринг орталығы осы Ереженің 56-бабында көзделген тәртіппен Сатып алушы-Мәміле Тарапына қайтарады.

63.1.4. Мәміле Тарапынан келіп түскен - Сатып алушының жеткізу шарты бойынша алдын ала төленген соманы Клирингтік

орталық оған ашылған ҚҚС бойынша ақшаны есепке алу регистрінің бөлімінде есепке алады және оны осы бапта айқындалған одан әрі аудару жағдайлары басталғанға дейін бұғаттайды.

63.2. Инкотермс шарттарында Тауарды жеткізуді растау кезінде Клирингтік орталық пен Мәміле Тараптарының өзара іс-қимыл тәртібі 2010/ Инкотермс 2020: CPT, DAP:

63.2.1. T+3+d+c мерзімінде 16:00-ге дейін Мәміле тарапы-сатушы Клирингтік орталыққа көшірмелерін ұсынады, ал мәміле тарапына-сатып алушыға жеткізу шартында көзделген тізбеге сәйкес жеткізілімді растайтын құжаттардың түпнұсқалары (бұдан әрі - жеткізілім құжаттары).

63.2.2. Мәміле Тарапы жеткізу құжаттарын уақтылы ұсынбаған/ұсынбаған жағдайда - Сатушы Клирингтік орталыққа және/немесе Мәміле Тарапына - Сатып алушыға, Мәміле тарапы - Сатушы жосықсыз Тарап деп танылады.

Клирингтік орталық T+3+d+c күнінен кейінгі сауда күнінің аяқталуынан кешіктірмей зардап шеккен Тарапқа жосықсыз Тараптың биржалық қамтамасыз ету сомасын айыппұл ретінде аударады.

63.2.3. Жеткізу құжаттары уақтылы тапсырылған жағдайда, Клирингтік орталық T +3+ d+c жұмыс күнінің соңына дейін алынған жеткізілім құжаттарының жеткізілім шартының талаптарына сәйкестігін екі рет тексеруге міндетті.

Клирингтік орталық жеткізілім құжаттарының толықтығын, олардың белгіленген стандарттар мен іскерлік айналым әдет-ғұрыптарына сәйкес толтырылуының дұрыстығын, сондай-ақ олардың жеткізілім шартының (биржалық мәміле) талаптарына сәйкестігін тексеруге тиіс. жеткізілетін тауардың көлемі мен сапасына, жеткізудің басқа шарттарына.

63.2.4. Жеткізу құжаттарын тексеру аяқталғаннан кейін, Клирингтік орталық, осы тармақтың 63.2.6-тармағында көзделген жағдайларды қоспағанда, мәміле Тараптарын тексеру нәтижелері туралы дереу хабардар етуге міндетті: жеткізілім құжаттарының осы тармақтың 63.2.3-тармағында көрсетілген талаптарға сәйкестігі туралы немесе осы талаптарға сәйкес келмеуі туралы. . Бұл ретте жеткізу құжаттарының көрсетілген талаптарға сәйкестігін негізге ала отырып, хабарламада сондай-ақ төзімділік бойынша ескертпелерді ескере отырып, жеткізілген не жеткізілмеген Тауардың анықталған көлемі көрсетіледі.

63.2.5. Жеткізу құжаттары осы Қағидалардың 63.2.3-тармақшасында көрсетілген талаптарға сәйкес келмеген жағдайда Мәміле Тарапы - Сатушы өзі жеткізбеген Тауардың анықталған көлемі бойынша (толық немесе ішінара) жосықсыз Тарап деп танылады.

Клиринг орталығы осы тармақтың 63.2.4-тармақшасында көрсетілген хабарламалар жіберілген күннен кейінгі келесі сауда күнінің аяқталуынан кешіктірмей зардап шеккен Тарапқа айыппұл ретінде аударады сомасын биржалық жосықсыз Тарап жеткізбеген Тауар көлемінің еселенген мөлшерінде жосықсыз Тарапты қамтамасыз ету. Бұл ретте мәміле бойынша Тараптардың міндеттемелері тоқтатылады.

63.2.6. Клирингтік орталық тексеру барысында қандай құжаттардың жеткізілгенін анықтаған жағдайда-не Клирингтік орталықтың пікірі бойынша мәміле Тарапымен міндетті түрде келісуді талап ететін құжаттар бойынша сәйкессіздіктер - Сатып алушы, Клирингтік орталық жеткізілім құжаттарын тексеру аяқталғаннан кейін дереу Мәміле Тарапына жеткізілім құжаттарын жібереді-Сатып алушыға тиісті хабарлама.

63.2.7. Мәміленің тарапы - сатып алушы осы тармақтың 63.2.6-тармағында көрсетілген Клирингтік орталықтың хабарламасын алған сәттен бастап және жеткізілім шарты бойынша Тауарлар үшін төлемнің соңғы күні сағат 11: 00-ден кешіктірмей, Клирингтік орталық тапқан сәйкессіздіктерді жеткізілім құжаттары бойынша маңызды емес деп тануға және Клирингтік орталыққа хабарлама жіберуге құқылы. жеткізілім шартын толығымен немесе ішінара төлеу қажеттілігі.

63.2.8. Клирингтік орталыққа Мәміле Тарапынан түспеген жағдайда-осы Ереженің 63.2.7 тармақшасында көрсетілген төлем туралы хабарламаны сатып алушыға Клирингтік орталық мәміле Тараптарына осы мәміле бойынша есеп айырысу процедураларының тоқтатылғандығы және мәміле бойынша төлем мәселесін Биржаның Биржалық арбитражының қарауына беру қажеттілігі туралы хабарлайды. .

Бұл ретте сатушы-Мәміле Тарапының биржалық қамтамасыз етілуі және Тараптың тауар жеткізілімі шарты бойынша төлем сомасы сатып алушының мәмілелері биржалық арбитраж осы даулы мәселе бойынша тиісті шешім қабылдағанға дейін бұғатталған күйінде қалады.

63.3. Инкотермс шарттарында Тауарды жеткізуді растау кезінде Клирингтік орталық пен Мәміле Тараптарының өзара іс-қимыл тәртібі 2010/ Инкотермс 2020: EXW:

63.3.1. T+3+d+c мерзімінде 16:00-ге дейін Мәміле тарапы-Сатушы және Мәміле жасаушы тарап-Сатып алушы Клирингтік орталыққа Тауардың жеткізілгенін растайтын құжаттың көшірмесін

ұсынады, - олар қол қойған қабылдау актісі-тауарды олар келіскен пунктте беру.

Егер сатып алу-сату заты электронды астық қолхаты шығарылған элеваторда сақталатын астық болса, онда Мәміле жасаушы Тарап - Сатушы мен Мәміле жасаушы-Сатып алушы Клирингтік орталыққа Тауардың жеткізілгенін растайтын құжаттың көшірмесін ұсынады. Мәміле Жасаушы Тараптың ЭЦҚ-мен куәландырылған астық қолхаты немесе мәміле жасаушы Тараптың мөрімен куәландырылған Тіркеушінің көшірмесі қағаз түрінде ұсынылған кезде.

63.3.2. Мәміле Тараптары Ереженің осы бабының 63.3.1 тармақшасының талаптарын орындамаған жағдайда, Клиринг орталығы мәміле Тараптарына Тауардың жеткізілгенін растайтын құжаттардың көшірмелерін келесі күні сағат 16.00-ге дейін жіберу қажеттілігі туралы қосымша дереу хабарлайды. T+3+d+c+1 дейін 16:00).

Егер Мәміле Тараптарынан Тауарларды жеткізуді растайтын құжаттардың көшірмелері келесі күні сағат 16: 00-ге дейін алынбаса (T + 3+d +c + 1), Клиринг орталығы мәміле Тараптарына осы мәміле бойынша есеп айырысу рәсімдері тоқтатылғандығы туралы хабарлайды және мәміле Тараптарына биржалық қамтамасыз етуді және төлем сомасын қайтарады. келісім-шарт бойынша.

63.3.3. Тармақшада көрсетілген мерзімде ұсынылмаған жағдайда Ереженің осы бабының 63.3.1, Мәміле Тарапы - Сатып алушы Клирингтік орталыққа Тауардың жеткізілгенін растайтын құжаттың көшірмесін, бұл құжатты Мәміле Тарапы - Сатушы Клирингтік орталыққа ұсынған кезде, Клирингтік орталық дереу хабарлайды. Мәміле Тарапы- Сатып алушыға келесі күні сағат 16:00-ге дейін (T+3+d+c+1-ден 16:00-ге дейін) Тауардың жеткізілгенін растайтын құжаттың көшірмесін немесе ұсынудан бас тарту себептері көрсетілген хабарламаны ұсыну қажеттілігі туралы. Клирингтік орталық хабарламамен бір мезгілде Мәміле жасаушы - Сатып алушыға мәміле Жасаушы - Сатушыдан алынған Тауарлардың жеткізілгенін растайтын құжаттың көшірмесін жібереді.

Егер Мәміле Жасаушы Сатып алушы Тауарды жеткізуді растайтын құжаттардың көшірмелерін немесе оны ұсынудан бас тарту себептері көрсетілген хабарламаны Клирингтік орталыққа белгіленген мерзімде ұсынбаған жағдайда, жеткізілім Сатып алушы Мәміле Жасаушы Тараппен расталған және Тауардың жеткізілгенін растайтын құжаттың көшірмесі, одан Клирингтік орталық алған.

63.3.4. Тармақшада көрсетілген мерзімде ұсынылмаған жағдайда Ереженің осы бабының 63.3.1, Мәміле Тарапы - Сатушы Тауарды жеткізуді растайтын құжаттардың көшірмелерін Клирингтік орталыққа, Мәміле Тарапы - Сатып алушы бұл көшірмені Клирингтік орталыққа

уақтылы жіберген кезде.,

63.7. Клирингтік орталық Мәміле Тарапына жеткізілген Тауарға төлемді жүзеге асырады - Сатушыға мәміле Тарапынан алдын ала төлем ретінде оның банктік шотына түскен ақша есебінен ғана - Сатып алушының (оның клиентінің).

63-1 бап

Төлемді кейінге қалдыра отырып, ЕКІ мәміле бойынша Тауарды төлеу және жеткізу мерзімдері (сауда құралының ерекшелігіне сәйкес).

63-1.1. Төлемді кейінге қалдыра отырып, ІАД режиміндегі саудасаттық барысында жасалған мәмілелерді орындау Тауарды төлеу мен жеткізудің келесі мерзімдерінде жүзеге асырылады:

T+d	Мерзім ұсыну банктік Сатып алушының Сатушыға кепілдіктері
T+d+c	Сатушының Тауарды жеткізу мерзімі
T+d+c+p немесе Шартта көрсетілген күн.	Сатып алушының Тауарды төлеу мерзімі

мұндағы "Т" - шартқа қол қойылған күн; "d", "c" және "p" - сауда құралының спецификациясында анықталған және жеткізу шартында көрсетілген айнымалылар.

63-2 бап. Төлемді кейінге қалдыра отырып (Ерекшелікке сәйкес) ІАД мәмілесі бойынша банктік кепілдікті ұсыну тәртібі сауда құралының)

63-2.1. Төлемді кейінге қалдыра отырып, ІАД мәмілесі бойынша Шарт бойынша міндеттемелердің тиісінше орындалуын қамтамасыз ету үшін Сатып алушы Сатушыға Қазақстан Республикасының екінші деңгейдегі банкі берген төлем кепілдігін (бұдан әрі – Кепілдік) ұсынады. Кепілгер) Тауардың жалпы құнын және Тауардың жалпы құнының кемінде 5% мөлшерінде Шарт бойынша міндеттемелерді орындамағаны үшін айыппұлды қамтитын сомаға.

63-2.2. Кепілдік свифт немесе Сатушы көрсеткен екінші деңгейлі банк арқылы телекс арқылы тексерілуі керек.

Кепілдіктің қолданылу мерзімін Сатушы көрсетеді.

Кепілдік Сатушы белгілеген нысан бойынша беріледі.

63-2.3. Кепілдікте Кепілгердің Сатып алушының Шарт бойынша міндеттемелерін орындамағаны/тиісінше орындамағаны үшін жауап беретіні және олар орындалмаған не тиісінше орындалмаған жағдайда, сондай-ақ міндеттелетіні көрсетілуі тиіс. жағдайларда,

ережелердің 63-2.4. тармағында көзделген, сөзсіз және қайтарымсыз, бірінші жазбаша талап бойынша Сатушыға Кепілдік сомасын төлеуге.

63-2.4. Сатушы Кепілдік бойынша талап ету құқығын келесі жағдайларда пайдаланады:

- егер Сатып алушы Келісім-шарт сомасының үштен бірінен астамын құрайтын талап-арыз сомасымен сотқа тартылса және/немесе Сатып алушының мүлкі мен оның банктік шоттарына тыйым салынса немесе өндіріп алынса (немесе нақты қауіп төнсе) бұл);

- құқықтық (құқықтық) мәртебенің өзгеруі, таратылуына, қайта ұйымдастырылуына, банкроттық мүмкіндігіне және т.б. байланысты қызметтің тоқтатылуы, тоқтатылуы. Сатып алушының және/немесе Кепілгердің және осыған байланысты Сатып алушының және/немесе Кепілгердің Шарт талаптарын тиісінше орындауына нақты қауіптің туындауы;

- Сатып алушының Шартта көзделген міндеттемелерді орындамауы/тиісінше орындамауы;

- егер Сатып алушы Келісімшарт талаптарын даулауға байланысты сот ісін қозғаған болса.

Бұл ретте Кепілгерге Сатушының Тауарды босату туралы бұйрығының көшірмесі, Келісім-шарттың көшірмесі беріледі. Кепілдікті игеру шарттарында басқа ешқандай құжаттар келісіле алмайды.

63-2.5. Ереженің 63-2.4. Тармағында көрсетілген жағдайларда Сатушы өзінің құқықтары мен мүдделерін қорғау немесе Сатып алушының Сатушыға қарызын қайтару үшін Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасында көзделген барлық қажетті және жеткілікті шараларды қабылдауға құқылы. . Осыған байланысты Сатушының келтірген шығынын өтеу Сатып алушыға жүктеледі.

63-2.6. Сатып алушы осы Қағидалардың талаптарына сәйкес келмейтін Нысан мен мазмұн бойынша Кепілдікті Сатушыға берген жағдайда немесе Шарт бойынша оны ұсыну мерзімі аяқталғаннан кейін Сатушы Сатып алушыға жазбаша хабарлама жіберу арқылы Сатып алушыға келтірілген залалды, тұрақсыздық айыбын және өзге де шығындарды өтемей, біржақты тәртіппен Шартты бұзуға құқылы. Сатып алушы. Бұл ретте Шарт бұзу туралы хабарлама жіберілген күннен бастап бұзылды деп есептеледі.

63-2.7. Сатып алушы осы Қағидалар мен Шарттың талаптарына толық сәйкес келетін Нысан мен мазмұнға Кепілдік берген жағдайда, Сатушы Сатып алушыдан Кепілдікті алған күннен бастап бір жұмыс күні ішінде Клиринг орталығына хабарлайды. көрсетілген Кепілдіктің қабылданғаны туралы, сәйкестік туралы

Шарттың талаптарына және осы Қағидаларға және Кепілдікті қабылдау туралы кепілдіктер.

**63-3 бап. Төлемді кейінге қалдыра отырып, ІАД мәмілесі бойынша Тауарды төлеу және жеткізу тәртібі (сауда шартының ерекшеліктеріне сәйкес).
құралдың)**

63-3.1. Шарт бойынша Тауарларды жеткізу EXW Инкотермс 2010/ Инкотермс 2020 шарттарында жүзеге асырылады.

63-3.2. Сатып алушы T+d мерзімінде сағат 18:00-ге дейін Сатушыға осы Ереженің 63-2-бабында көзделген шарттармен Кепілдік береді.

63-3.3. Клирингтік орталық Сатып алушының биржалық қамтамасыз етуінің құлпын ашуды Сатушыдан Сатып алушы берген Кепілдікті қабылдағаны туралы жазбаша растауды алған күннен бастап бір жұмыс күні ішінде жүзеге асырады.

63-3.4. Кепілдікті алғаннан кейін Сатушы Кепілдікті береді (жеткізеді). Желілік лицензиясы бар элеватор қоймасынан Сатып алушыға тауарды T+d+c мерзімінде.

63-3.5. Клирингтік орталық пен Мәміле Тараптарының беруді (жеткізуді) растау кезіндегі өзара іс-қимылы Төлемді кейінге қалдыра отырып, ІАД мәмілесі бойынша тауар тармақта белгіленген тәртіппен жүзеге асырылады

63.3. осы Ереженің 63-бабы, төлемді кейінге қалдыру арқылы ІАД операциялары үшін қарастырылған мерзімдер мен ерекшеліктерді ескере отырып.

63-3.6. Тауарды жеткізу аяқталғаннан кейін Клиринг орталығы Сатып алушының Тауарды төлеу мерзімін қадағалайды. Көрсетілген мақсаттарда Клиринг орталығы сегіз жұмыс күнінен кешіктірмей, бірақ отыз жұмыс күнінен ерте емес мерзімде Сатып алушыны Тауарға ақы төлеу қажеттілігі туралы хабардар етеді және Сатушыдан Тауарды төлеуге ақша аудару үшін банктік деректемелерді сұрайды.

Мәміле тараптары Клирингтік орталыққа бұл туралы тараптардың әрқайсысы Шарт бойынша Тауарға ақы төлеу мерзімі аяқталғанға дейін бес жұмыс күнінен кешіктірмей хабарлаған жағдайда, Клирингтік орталық арқылы Тауарға ақы төлеуден бас тартуға құқылы. Клирингтік орталыққа Тараптардың бірінен көрсетілген хабарлама белгіленген мерзімде келмеген жағдайда, Тауарларға ақы төлеу Клирингтік орталық арқылы жүзеге асырылады.

63-3.7. T+d+c+p мерзімінде немесе Шартта көрсетілген күні Сатып алушы Клиринг орталығының банктік шотына Шарт бойынша төлемнің толық сомасын аударды. Төлем теңгемен жүзеге

асырылады. Бұл ретте төлемнің тағайындалуында: "**Ақша аудару**

агентке биржалық мәміле бойынша төлем ретінде. Жеткізу шарты № _____ бастап ____. Оның ішінде **ҚҚС - _____ (_____) теңге. Ақшаны есепке жатқызуға арналған клирингтік тіркелімнің нөмірі _____».**

Егер экспорттық мәміле жасалған жағдайда, төлемнің мақсаты да көрсетіледі: **"Экспорт бойынша мәміле паспорты № ____ күні ____.** **Мәміле паспортының банкі:____».**

Егер Сатып алушы өз клиентінің есебінен әрекет етсе, онда бұл төлемді Сатып алушы Мәміле Тарапының клиенті жеткізілім шартында көзделген тәртіппен және шарттарда дербес жүзеге асыра алады. Бұл ретте клиент мәміленің Тарапын - Сатып алушыны мұндай ақша аударымы туралы хабардар етуге міндетті.

Клиринг орталығы оның шотына төлем сомасы түскен күннен бастап үш жұмыс күні ішінде түскен соманы Сатушының банктік шотына аударады.

63-3.8. Мәміле Тарапы - Сатып алушы Шарт бойынша төлемнің толық сомасын уақтылы аудармаған жағдайда, Мәміле Тарапы - Сатып алушы мәміле бойынша өз міндеттемелерін орындамауына байланысты жосықсыз Тарап деп танылады.

Клирингілік орталық T+d+c+r жұмыс күнінің соңына дейін немесе Шартта көрсетілген күнге дейін бұл туралы Мәміленің Тарапы - Сатушыға хабарлайды. Бұл жағдайда мәміленің Клирингтік орталық арқылы орындалуы тоқтатылады.

63-3.9. ІАД мәмілесі Тараптарының бірі ол бойынша өз міндеттемелерін төлеуді кейінге қалдыра отырып орындамаған жағдайда, Клирингтік орталық осы Ережеде көзделген тәртіппен зардап шеккен Тараптың пайдасына жосықсыз Тараптан биржалық қамтамасыз етуді тұрақсыздық айыбы ретінде ұстайды.

63-3.10. Осы Ережеде көзделген жағдайларда, егер екі Тарап та мәміле бойынша міндеттемелерін кейінге қалдыра отырып, мәмілені орындамаса, мәміле Тараптарының биржалық қамтамасыз етілуін Клирингтік орталық өз пайдасына ұстайды. Клирингтік орталық арқылы мәміленің орындалуы тоқтатылады.

64 бап. Дауларды шешу тәртібі

64.1. ЕКІ мәмілені орындау барысында туындайтын барлық дауларды жеткізілім шартының Тараптары Биржаның Биржалық арбитражына қарауға жібереді және "Еуразиялық сауда жүйесі" Тауар биржасы" АҚ Регламентінің No1 қосымшасы болып табылатын дауларды шешудің талап-арыздық тәртібімен сотқа дейін шешуге жатады. Биржалық сауда ережелерін жүзеге асыру туралы (егер экспорттық

65 бап. Клирингтік орталық бұғаттаған биржалық қамтамасыз етуді аудару жағдайлары

65.1. Биржалық саудаға қатысушы биржалық мәміле бойынша өз міндеттемелерін күнтізбелік отыз күн ішінде орындамаған жағдайда, ол енгізген биржалық қамтамасыз етуді ерекшеліктерін ескере отырып, Клиринг орталығы зардап шеккен тараптың пайдасына бес жұмыс күні ішінде аударуға тиіс., тармақтарда көзделген 65.2. және 65.4. клиринг ережелерінің осы бабының.

65.2. Егер осы Ережеде өзгеше көзделмесе, жасалған мәмілелер бойынша Клирингтік орталық бұғаттаған ЕКІ биржалық қамтамасыз ету келесі жағдайларда аударылады:

65.2.1 Мәміле Тараптарын биржалық қамтамасыз ету - Сатып алушының құлпы ашылады және Мәміле Тарапына аударылады - Сатушыға:

1) Мәміле Тарапынан өтініш келіп түскен кезде - Сатып алушының биржалық қамтамасыз ету сомасын мәміле Тарапының пайдасына аудару туралы - Сатушы жасалған биржалық мәміле және тиісінше қол қойылған шарт бойынша тауар үшін түпкілікті төлем ретінде. Бұл ретте Клирингтік орталыққа да хат ұсынылуы тиіс - мәміле Тарапының растауы - Сатушы аударылатын биржалық қамтамасыз ету есебінен толық төлемді аяқтау үшін биржалық қамтамасыз етудегі айырма үшін алдын ала төлемді алғаны туралы.

2) Мәміле Тарапынан өтініш келіп түскен кезде - Сатып алушының биржалық қамтамасыз ету сомасын мәміле Тарапының пайдасына аудару туралы - Сатушы жасалған биржалық мәміле және тиісінше қол қойылған шарт бойынша тауар үшін ішінара төлем ретінде. Бұл ретте Клирингтік орталыққа да хат ұсынылуы тиіс - мәміле Тарапының келісімі - Сатушының мұндай аударымға және Клирингтік орталыққа және Мәміле Тарапына бұдан әрі талаптардың болмауына - Сатып алушыға тиісті биржалық мәміле бойынша осы биржалық қамтамасыз ету есебінен тұрақсыздық айыбын төлеу.

3) Биржалық төреліктің мәміле Тарапының биржалық қамтамасыз ету сомасын өндіріп алу туралы шешімі бойынша - Сатып алушыны мәміле Тарапының пайдасына - Сатушының.

4) Мәміле Тарапының биржалық қамтамасыз ету сомасын өндіріп алу туралы сот шешіміне сәйкес - Сатып алушыны мәміле Тарапының пайдасына
- Сатушы.

5) Мәміле Тарапының даусыз талаптары бойынша - Сатушы туралы

егер Ереженің осы бабында өзгеше көзделмесе, Мәміле Тарапына - Сатып алушыға оның биржалық қамтамасыз ету сомасы есебінен тұрақсыздық айыбын төлеу туралы (бұл ретте даусыз талаптарға расталған фактілер жатады) Мәміле Тарапы - Сатып алушы тауарды алдын ала төлеуді көздейтін сатып алу-сату шарттары бойынша тауарды төлеу жөніндегі міндеттемелерін күнтізбелік отыз күннен астам кешіктіре отырып, уақтылы орындамағаны/уақтылы орындамағаны үшін).

6) Қағидаларда көзделген өзге де жағдайларда.

65.2.2. Мәміле Тараптарын биржалық қамтамасыз ету - Сатушының құлпы ашылады және Мәміле Тарапына аударылады - Сатып алушыға:

1) Биржалық төреліктің мәміле Тарапының биржалық қамтамасыз ету сомасын өндіріп алу туралы шешімі бойынша - Сатушының мәміле Тарапының пайдасына - Сатып алушының.

2) Мәміле Тарапының биржалық қамтамасыз ету сомасын өндіріп алу туралы сот шешіміне сәйкес - Сатушының мәміле Тарапының пайдасына - Сатып алушының.

3) Мәміле Тарапының даусыз талаптары бойынша - Сатып алушының мәміле Тарапына тұрақсыздық айыбын төлегені туралы - Егер Қағидалардың осы бабында өзгеше көзделмесе, Сатушыға оның биржалық қамтамасыз ету сомасы есебінен (бұл ретте даусыз талаптарға Мәміле Тарапының күнтізбелік отыз күннен астам кідіріспен орындамауының/уақтылы орындамауының расталған фактілері жатады - Сатушы сатып алу-сату шарттары бойынша тауарларды жеткізу бойынша өз міндеттемелерін орындайды-тауарларды алдын ала жеткізе отырып, сату).

4) Қағидаларда көзделген өзге де жағдайларда.

65.2.3. Сатып алушы -Мәміле Тарапының немесе Сатушы-Мәміле Тарапының биржалық қамтамасыз етуінің құлпын ашады және Клирингтік орталық мәміле Тараптарына қайтарады:

1) Клирингтік орталық мәміленің екі Тарапынан контрагенттің биржалық қамтамасыз ету сомасын бұғаттаудан шығару туралы хаттарды алған және бір-біріне талаптары болмаған жағдайда - осы құжаттардың толық пакетін алған күннен бастап екі жұмыс күні ішінде.

2) Мәміле Тарапы - Сатып алушы тауарды төлеу бойынша өз міндеттемелерін толығымен орындаған және Клирингтік орталыққа тауардың толық төленгенін растайтын құжаттарды (сатып алу шартының көшірмесін) ұсынған жағдайда-сату, тараптар арасындағы хат алмасу. Бұл ретте Клиринг орталығы салыстырып тексеру үшін құжаттардың түпнұсқаларын сұратуға құқылы), - осы құжаттардың толық пакетін алған күннен бастап екі

жұмыс күні ішінде.

3) Мәміле Тарапы толығымен Сатушы болған жағдайда

тауарды жеткізу бойынша өз міндеттемелерін орындады және Клирингтік орталыққа тауардың толық жеткізілгенін растайтын құжаттарды (сатып алу-сату шартының көшірмесі, жеткізу құжаттарының көшірмесі) ұсынды. тауарды жөнелтуге дайындығын растайтын құжаттар, жөнелту құжаттары, тауарды қабылдау-тапсыру актілері және жеткізуді растайтын басқа құжаттар), тараптар арасындағы хат алмасу. Бұл ретте Клиринг орталығы салыстырып тексеру үшін құжаттардың түпнұсқаларын сұратуға құқылы), - осы құжаттардың толық пакетін алған күннен бастап екі жұмыс күні ішінде.

4) Қағидаларда көзделген өзге де жағдайларда.

65.3. Клиринг Ережелерінің осы бабында көзделген биржалық қамтамасыз етуді аударудың барлық жағдайларында, мәміленің зардап шеккен Тарапының өзі Клирингтік орталыққа оған кінәлі Тараптың биржалық қамтамасыз етуінің барлық сомасын емес, тұрақсыздық айыбы ретінде аударуға келіскен жағдайларды қоспағанда, биржалық қамтамасыз етудің барлық сомасы бірден ашылады және аударылады. мәміле, бірақ оның бір бөлігі ғана.

65.4. Клирингтік орталыққа Мәміле жасаушы Тараптың - Сатып алушының талассыз талаптарын анықтау қиынға соққан жағдайларда/Сатушының биржалық қамтамасыз етуді тұрақсыздық айыбы ретінде өндіріп алуы туралы Клирингтік орталық биржалық қамтамасыз етуді ұстаудан жазбаша түрде бас тартуға және мәміле Тараптарына осы мәселе бойынша Биржалық арбитражға (сот органдарына) жүгінуге кеңес беруге құқылы.

УТВЕРЖДЕНЫ
Решением Общего собрания
участников
ТОО «Клиринговый центр ЕТС»,
протокол № 4 от «17» ноября 2010г.
с учетом изменений и дополнений
Протокол № 5 от 28.04.2011 г.
с учетом изменений и дополнений
Протокол №6 от 18.07.2011 г.
с учетом изменений и дополнений
Протокол №13 от 15.06.2012 г.
с учетом изменений и дополнений
Протокол №14 от 07.09.2012 г.
с учетом изменений и дополнений
Протокол №15 от 05.10.2012 г.
с учетом изменений и дополнений
Протокол № 19 от 25.06.2013 г.
с учетом изменений и дополнений
Протокол № 20 от 27.12.2013 г.
с учетом изменений и дополнений
Протокол № 22 от 17.03.2014 г.
с учетом изменений и дополнений
Протокол № 23 от 19.08.2014 г.
Протокол № 24 от 29.09.2014 г.
с учетом изменений и дополнений
Протокол № 25 от 18.03.2015 г.
с учетом изменений и дополнений
Протокол № 26 от 30.04.2015 г.
с учетом изменений и дополнений
Протокол № 30 от 16.02.2016 г.
с учетом изменений и дополнений
Протокол № 32 от 23.09.2016 г.
с учетом изменений и дополнений
Протокол № 41 от 11.07.2017 г.
с учетом изменений и дополнений
Протокол № 54 от 29.01.2019 г.
с учетом изменений и дополнений
Протокол № 64 от 04.10.2019 г.
с учетом изменений и дополнений
Протокол № 84 от 18.11.2021 г.
с учетом изменений и дополнений
Протокол № 92 от 19.09.2022 г.
с учетом изменений и дополнений
Протокол № 122 от 08.11.2024 г.
с учетом изменений и дополнений
Протокол № 8 от 16.04.2025 г.
с учетом изменений и дополнений
Протокол № 15 от 23.06.2025 г.
с учетом изменений и дополнений
Протокол № 28 от 03.12.2025 г.

ПРАВИЛА КЛИРИНГА
Товарищества с ограниченной ответственностью
«Клиринговый центр ЕТС»

г. Алматы

РАЗДЕЛ I. ОБЩИЕ ПОЛОЖЕНИЯ

Настоящие Правила клиринга Товарищества с ограниченной ответственностью «Клиринговый центр ЕТС» (далее – Правила клиринга) определяют порядок осуществления Товариществом с ограниченной ответственностью «Клиринговый центр ЕТС» (далее – Клиринговый центр) клиринга Сделок с товарами, включая порядок его взаимодействия с Участниками клиринга, Биржей, Расчетными организациями.

Статья 1. Определения

Биржа -	Акционерное общество «Товарная биржа «Евразийская Торговая Система», с которым Клиринговым центром заключен договор о клиринговом обслуживании.
Взнос в Гарантийный фонд -	средства, внесенные членами биржи в Гарантийный фонд, формируемый клиринговым центром товарной биржи за счет взносов в целях обеспечения исполнения заключенных на бирже сделок.
Законодательство -	действующее законодательство Республики Казахстан, которое включает в себя Конституцию Республики Казахстан, законодательные акты, подзаконные нормативные правовые акты, включая нормативные правовые акты Уполномоченного органа.
Клиент -	лицо, за счет которого исполняются биржевые сделки.
Клиринговая сессия -	часть Рабочего дня (период времени), во время которой Клиринговый центр проводит определение взаимных обязательств (сбор, сверку, корректировку информации по биржевым сделкам), их зачет и расчеты по ним.
Код торгового счета -	набор символов, состоящий из строчных латинских букв и цифр, присваиваемый Клиринговым центром торговому счету Участника клиринга (клиента).
Рабочий день -	день, кроме выходного или праздничного дня, в который работают банки второго

уровня в г. Алматы.

Расчетная организация -	банк второго уровня или организация, осуществляющая отдельные виды банковских операций, с которой Клиринговым центром заключены договоры о порядке взаимодействия при осуществлении клиринга.
Реестр сделок -	информация о биржевых сделках и Поручениях на клиринг, передаваемая Биржей Клиринговому центру.
Сделка с оплатой при участии Клирингового центра -	сделка купли-продажи Товара, предусматривающая исполнение обязательств по оплате Товара с использованием банковского счета Клирингового центра.
Гарантийный фонд -	денежный фонд, формируемый клиринговым центром товарной биржи за счет взносов членов биржи в целях обеспечения исполнения заключенных на бирже сделок.
Торговый счет -	открываемый Клиринговым центром Участнику клиринга (клиенту) в целях торгового и/или клирингового учета счет, состоящий из разделов клиринговых регистров учета биржевого обеспечения и денег, внесенных для оплаты товара по биржевой сделке.
Уполномоченный орган -	центральный исполнительный орган, осуществляющий государственное регулирование и координацию в сфере торговой деятельности (в случае если предусмотрено Законодательством).
Участник клиринга -	лицо, зарегистрированное Клиринговым центром в качестве Участника клиринга в порядке, установленном Правилами клиринга.
Биржевое обеспечение -	денежное обеспечение, вносимое на возвратной основе участниками биржевой торговли Клиринговому центру для участия в биржевых торгах в качестве обеспечения исполнения своих обязательств по заключаемым биржевым сделкам.
Правила биржевой	Правила биржевой торговли, утвержденные

торговли - уполномоченным государственным органом в соответствии с требованиями статьи 4 и статьи 10 Закона РК «О товарных биржах» от 04.05.2009 г.

Иные термины используются Правилами клиринга в значениях, определенных Законодательством, в том числе Правилами биржевой торговли, Регламентом АО «Товарная биржа «Евразийская Торговая Система» по реализации Правил биржевой торговли, другими внутренними нормативными документами Биржи.

Правила клиринга являются неотъемлемой частью договоров, ссылающихся на настоящие Правила клиринга.

Все приложения к Правилам клиринга являются их неотъемлемой частью.

Статья 2. Документы, предоставляемые Клиринговому центру при заключении договоров

2.1. Договор Клирингового центра с Участником клиринга, Расчетной организацией и Биржей заключается при условии предоставления указанными юридическими лицами Клиринговому центру следующих документов:

- а) нотариально удостоверенной копии учредительных документов юридического лица (Устава с отметкой о регистрации уполномоченного государственного органа и, в случае наличия, учредительного договора) (включая дополнения и изменения, действующие на дату заключения договора) с отметкой о регистрации юридического лица органами юстиции;
- б) справка о государственной регистрации/перерегистрации юридического лица;
- в) *исключен*
- г) сведения или копия свидетельства о постановке на учет по налогу на добавленную стоимость (НДС) (в случае наличия);
- д) нотариально удостоверенной копии документа, подтверждающего избрание (назначение) лица, действующего от имени юридического лица без доверенности, или копии, заверенной печатью юридического лица;

- е) нотариально удостоверенной копии карточки с образцами подписей и оттиска печати юридического лица;
- ж) доверенностей на лиц, имеющих право подписи от имени юридического лица (в случае необходимости);
- з) финансовой отчетности юридического лица на последнюю отчетную дату и установленных Законодательством приложений к ней, подписанных уполномоченными работниками юридического лица и заверенных его печатью.

Указанные документы не запрашиваются у Участников торгов, представивших документы на Биржу.

2.2. Для заключения с Клиринговым центром договора о порядке взаимодействия при осуществлении клиринга Расчетная организация, помимо документов, перечисленных в пункте 2.1 настоящей статьи, предоставляет Клиринговому центру нотариально удостоверенную копию лицензии на осуществление банковских операций.

2.3. В соответствии с Законом РК «О противодействии легализации (отмыванию) доходов, полученных преступным путем и финансированию терроризма, и финансированию распространения оружия массового уничтожения» (далее – Закон о ПОД/ФТ), Клиринговый центр уполномочен:

- отказывать юридическому лицу в установлении деловых отношений;
- отказывать в проведении и приостанавливать операции с деньгами и (или) иным имуществом;
- прекратить деловые отношения с клиентом;
- замораживать операции с деньгами и (или) иным имуществом;
- информировать уполномоченные и компетентные органы о подозрительных операциях, в случаях, установленных законодательством о ПОД/ФТ, включая, внутренние процедуры Клирингового центра в рамках данного законодательства.

Отказ от проведения, приостановление операций с деньгами и (или) иным имуществом, а также отказ от установления деловых отношений или прекращение деловых отношений в соответствии с Законом о ПОД/ФТ не являются основаниями для гражданско-правовой ответственности Клирингового центра за нарушение условий соответствующих договоров (обязательств).

2.4. В соответствии с договором о клиринговом обслуживании, заключенным между Биржей и Клиринговым центром, Биржа оплачивает стоимость услуг клирингового обслуживания биржевых

Статья 3. Регистрация Участников клиринга

3.1. При регистрации Клиринговый центр присваивает каждому Участнику клиринга код и информирует об этом Участника клиринга.

3.2. В информации, которой обмениваются в процессе взаимодействия Клиринговый центр и Биржа, может использоваться либо код участника торгов, либо код Участника клиринга.

3.3. Биржа предоставляет Клиринговому центру следующие документы по Участнику торгов:

1) Анкету Участника клиринга (по форме А01, предусмотренной приложением № 1 к Правилам клиринга);

2) Документы, предусмотренные в соответствии с требованиями Правил внутреннего контроля в целях противодействия легализации (отмыванию) доходов, полученных преступным путем, финансированию терроризма и финансированию распространения оружия массового уничтожения» ТОО «Клиринговый центр ЕТС», а также иных внутренних нормативных документов для целей соблюдения законодательства Республики Казахстан о противодействии легализации (отмыванию) доходов, полученных преступным путем, финансированию терроризма и финансированию распространения оружия массового уничтожения.

3) В случае изменения сведений, содержащихся в ранее поданной Анкете Участника клиринга, Биржа обязана предоставить вновь заполненную Анкету Участника клиринга в течение 3 (трех) Рабочих дней после возникновения таких изменений.

4) В случае изменения содержащихся в Анкете Участника клиринга сведений, используемых Клиринговым центром при осуществлении клиринга, Клиринговый центр вправе приостановить осуществление клирингового обслуживания данного Участника клиринга до предоставления им вновь заполненной Анкеты.

5) Участник клиринга несет риск отрицательных последствий, вызванных непредоставлением или несвоевременным предоставлением Бирже для последующего предоставления Клиринговому центру, информации (документов) в соответствии с требованиями Правил клиринга.

б) Клиринговый центр не несет ответственности за причиненные убытки в случае:

- наличия неполной либо недостоверной информации в документах, предоставленных в соответствии с требованиями настоящей статьи;
- непредоставления документов в соответствии с требованиями пункта 3.2 настоящей статьи.

3.4. В соответствии с законом РК «О противодействии легализации (отмыванию) доходов, полученных преступным путем, финансированию терроризма и финансированию распространения оружия массового уничтожения» (далее – Закон о ПОД/ФТ), Клиринговый центр уполномочен:

- отказывать в проведении и приостанавливать операции с деньгами и (или) иным имуществом Участника клиринга;
- замораживать операции с деньгами и (или) иным имуществом Участника клиринга;
- информировать уполномоченные и компетентные органы о подозрительных операциях, в случаях, установленных законодательством о ПОД/ФТ, включая, внутренние процедуры клиринга в рамках данного законодательства.

Отказ от проведения, приостановление операций с деньгами и (или) иным имуществом, а также отказ от установления деловых отношений или прекращение деловых отношений в соответствии с Законом о ПОД/ФТ не являются основаниями для гражданско-правовой ответственности Клирингового центра за нарушение условий соответствующих договоров (обязательств).

Статья 3-1. Регистрация клиентов Участников клиринга

3-1.1. Регистрация клиента Участника клиринга (далее - клиент) производится в соответствии с внутренними нормативными документами Биржи и Правилами клиринга.

3-1.2. Регистрация клиента может осуществляться с использованием системы электронного документооборота.

3-1.3. Для регистрации своего клиента Участник клиринга подает Бирже, для последующей передачи Клиринговому центру, согласно приложению № 1 к Правилам клиринга заявление по Форме С01 и заполненную клиентом Анкету А01.

Статья 4. Конфиденциальность

4.1. Клиринговый центр обязан соблюдать конфиденциальность следующей информации:

- 1) о суммах денежных средств и прочих обязательств, учитываемых на клиринговых регистрах учета Участников клиринга (клиентов), в том числе о задолженности Участников клиринга (клиентов);
- 2) о поручениях и иных документах, поданных Участником клиринга Клиринговому центру или в Расчетную организацию;
- 3) об учитываемых Клиринговым центром обязательствах Участников клиринга и обязательствах Клирингового центра перед Участниками клиринга;
- 4) о Сделках с товаром, стороной которых является Участник клиринга.

4.1.1. Клиринговый центр обеспечивает предоставление информации об Участнике клиринга (клиенте), указанной в пункте 4.1. настоящей статьи, непосредственно Участнику клиринга (клиенту) на основании его письменного запроса. Срок предоставления данной информации не превышает трех рабочих дней с момента получения запроса.

4.2. Клиринговый центр раскрывает указанную в настоящей статье информацию государственным органам, уполномоченным в соответствии с Законодательством на получение служебной и коммерческой тайны на основании их письменных запросов.

РАЗДЕЛ II. ПОРЯДОК ОСУЩЕСТВЛЕНИЯ КЛИРИНГА ПО СРОЧНЫМ КОНТРАКТАМ *исключен (в соответствии с решением ЕУ КЦ ЕТС №15 от 23.06.2025г.).*

РАЗДЕЛ III. ПОРЯДОК ИСПОЛНЕНИЯ ОБЯЗАТЕЛЬСТВ ПО ОПЛАТЕ / ПЕРЕДАЧЕ ТОВАРА (ЗЕРНА) *исключен (в соответствии с решением ЕУ КЦ ЕТС №15 от 23.06.2025г.).*

РАЗДЕЛ IV. КЛИРИНГОВОЕ ОБСЛУЖИВАНИЕ БИРЖЕВЫХ СДЕЛОК

ПОДРАЗДЕЛ IV-I. КЛИРИНГОВОЕ ОБСЛУЖИВАНИЕ БИРЖЕВЫХ СДЕЛОК, ЗАКЛЮЧАЕМЫХ В РЕЖИМЕ СТАНДАРТНОГО АУКЦИОНА *исключен (в соответствии с решением ЕУ КЦ ЕТС №15 от 23.06.2025г.)*

ПОДРАЗДЕЛ IV-II. СДЕЛКИ С ОПЛАТОЙ ПРИ УЧАСТИИ КЛИРИНГОВОГО ЦЕНТРА

Статья 43. Общие положения

43.1. Участники торгов при заключении биржевой сделки могут договориться о том, что данная сделка является сделкой с оплатой при участии Клирингового центра (далее по тексту настоящего подраздела - Сделка), если иное не предусмотрено Правилами клиринга и Регламентом АО «Товарная биржа «Евразийская Торговая Система» по реализации Правил биржевой торговли.

43.2. В день заключения Сделки каждый контрагент по данной сделке до 17:00 присылает в Клиринговый центр уведомление, содержащее следующую информацию:

- номер Сделки;
- код Участника торгов;
- Код клиента, по поручению которого заключена сделка;
- код Участника торгов – контрагента по сделке;
- код Товара и его наименование;
- цену за единицу Товара и валюту сделки;
- объем сделки (в единицах измерения Товара);
- объем сделки в валюте сделки. Отдельно указывается сумма НДС или указание на отсутствие НДС;
- вид поставки;
- сроки поставки Товара
- указание на то, что оплата Товара осуществляется путем предоплаты на расчетный счет Клирингового центра.

43.3. Валютой для осуществления расчетов по заключенным на биржевых торгах сделкам с биржевыми товарами является национальная валюта Республики Казахстан - тенге по официальному

курсу, установленному Национальным Банком Республики Казахстан на дату проведения торгов в соответствии с подпунктом 26) статьи 8 Закона Республики Казахстан «О Национальном Банке Республики Казахстан».

43.4. В течение 5 (Пяти) рабочих дней с момента заключения Сделки Участники торгов оформляют договор поставки (далее по тексту настоящего подраздела - договор). В договоре, помимо прочих условий Сделки, должны быть предусмотрены следующие условия:

- условие о том, что расчеты по Сделке ведутся с участием Клирингового центра в соответствии с Правилами клиринга;
- Срок выплаты первого платежа предоплаты с даты заключения договора и его размер;
- Срок уведомления Участником торгов – продавцом Клирингового центра о готовности к отгрузке Товара (пункт 44.3.);
- Срок выплаты второго платежа с даты получения Участником торгов- покупателем Уведомления от Клирингового центра о готовности Участника торгов - продавца к отгрузке Товара и его размер – не менее оставшейся суммы договора с учетом уплаты первого платежа предоплаты;
- Срок отгрузки Товара с момента получения Участником торгов - продавцом уведомления о поступлении второго платежа;
- Право на одностороннее расторжение Стороной договора в случае невыполнения другой Стороной любого из принятых по договору обязательств;
- Прекращение договора при отказе Клирингового центра от проведения оплаты через его банковский счет в случаях, предусмотренных Правилами клиринга;
- Все споры по договору подлежат досудебному урегулированию в претензионном порядке урегулирования споров, являющемся приложением № 1 к Регламенту АО «Товарная биржа «Евразийская Торговая Система» по реализации Правил биржевой торговли. При недостижении согласия в досудебном порядке - спор подлежит рассмотрению биржевым арбитражем Биржи (данное требование является не обязательным для экспортных сделок).
- По экспортно-импортным договорам, заключенным в иностранной валюте, но из-за требований валютного законодательства Республики Казахстан предусматривающим оплату в тенге, в договоре должно быть указано, что оплата

суммы договора производится в тенге по курсу обмена валют банка (в котором открыт банковский счет Клирингового центра для экспортно-импортных сделок), установленному на день перевода Клиринговым центром суммы оплаты договора Участнику торгов - продавцу.

- Иные условия, в случаях предусмотренных Правилами клиринга.
- В договоре также должно быть оговорено, что все положения настоящих Правил клиринга подлежат обязательному исполнению Сторонами договора.

43.4.1. Договор подписывается в 3 (трех) экземплярах. Один экземпляр договора передается Участником торгов - покупателем в Клиринговый центр не позднее 6-го (Шестого) рабочего дня со дня оформления договора на бумажном носителе по Сделке с оплатой при участии Клирингового центра.

43.4.2. В случае невыполнения требований пункта 44.4 настоящих Правил клиринга Клиринговый центр вправе отказаться от проведения оплаты по данной Сделке через его банковский счет.

43.5. Все уведомления, указания и документы в адрес Клирингового центра, а также Клиринговым центром в адрес Участников торгов – контрагентов по Сделке с оплатой при участии Клирингового центра осуществляются исключительно письменно.

43.6. Банковские расходы Клирингового центра по конвертации тенге в иностранную валюту и по проведению переводных операций, связанные с обслуживанием денежных средств, полученных в иностранной валюте, подлежат возмещению Клиринговому центру стороной Сделки, являющейся распорядителем указанных денежных средств и инициатором таких операций.

Данное возмещение производится стороной Сделки Клиринговому центру в течение двух банковских дней со дня получения им от последнего соответствующего счета (уведомления).

43.7. Участники торгов в течение двух банковских дней с момента получения от Клирингового центра соответствующего запроса обязаны представить последнему необходимые документы для прохождения процедур валютного контроля по перечисленным Клиринговому центру денежным средствам (договоры, счет-инвойсы, грузосопроводительные и другие документы). В случае непредставления указанных документов Участником торгов, Клиринговый центр вправе отказать в клиринговом обслуживании данных операций (Сделок).

Статья 44. Порядок оплаты и поставки Товара

44.1. В течение срока, определенного договором (пункт 44.4), Участник торгов – покупатель перечисляет на банковский счет Клирингового центра первый платеж предоплаты в размере, установленном договором. Оплата проводится в валюте Сделки. При этом в назначении платежа указывается: **«Предоплата по биржевой Сделке с оплатой при участии Клирингового центра. Договор № _____ от _____. В том числе НДС - _____ (либо НДС не облагается).»**.

В случае, если заключена экспортная сделка, то в назначении платежа также указывается: **«Паспорт сделки по экспорту № ____ дата _____. Банк паспорта сделки: _____»**.

44.1.1. Если Участник торгов – покупатель действует за счет своего клиента, то данный платеж может быть проведен клиентом Участника торгов – покупателя самостоятельно в порядке и на условиях, предусмотренных договором. При этом клиент обязан уведомить Участника торгов - покупателя о перечислении денежных средств.

44.1.2. В случае невыполнения требования пункта 44.1 настоящих Правил клиринга Клиринговый центр уведомляет об этом Участника торгов – продавца. Участник торгов–продавец обязан в течение двух рабочих дней со дня получения данного уведомления направить Клиринговому центру в письменном виде одно из следующих указаний:

- Увеличить срок ожидания Клиринговым центром поступления первого платежа предоплаты на определенное количество дней, но не более тридцати календарных дней;
- Прекратить участие Клирингового центра в оплате по Сделке в связи с односторонним расторжением Участником торгов - продавцом договора (в данном случае к уведомлению также должна быть приложена копия уведомления Участника торгов - продавца Участнику торгов - покупателю об одностороннем расторжении договора).

44.1.3. При не поступлении Клиринговому центру указаний от Участника торгов - продавца, а также первого платежа предоплаты в сроки, установленные и исчисляемые согласно подпункту 44.1.2 Правил клиринга, Клиринговый центр прекращает свое участие в оплате по Сделке, о чем направляет Сторонам Сделки соответствующее уведомление. При этом услуги Клирингового центра по участию в оплате по Сделке считаются оказанными полностью и подлежат оплате Сторонами согласно его тарифам в общем порядке.

44.1.4. В течение 1 (Одного) рабочего дня с момента поступления денег на банковский счет Клирингового центра, последний уведомляет об этом Участника торгов - продавца.

44.2. Участник торгов – продавец в течение срока, определенного Договором, исчисляемого со дня получения уведомления о поступлении денег на счет Клирингового центра, предоставляет Клиринговому центру Письмо о готовности к отгрузке, к которому прикладывает документы, подтверждающие наличие Товара (зерновые расписки, складские документы и т.д.). Подтверждающие документы должны быть выписаны на Участника торгов – продавца или на его клиента, по поручению которого заключена Сделка.

44.2.1. Если Письмо о готовности к отгрузке в сроки, определенные пунктом 44.2 настоящих Правил клиринга не поступило, Клиринговый центр уведомляет об этом Участника торгов – покупателя и ждет его указаний. Указания подаются в письменном виде. Варианты возможных указаний Участника торгов – покупателя и действий Клирингового центра:

- увеличить срок ожидания на определенное количество дней;
- вернуть денежные средства.

44.2.2. В случае получения от Участника торгов – покупателя указания вернуть денежные средства, Клиринговый центр в течение 1 (Одного) рабочего дня с момента получения соответствующего указания направляет в банк соответствующее платежное поручение.

44.3. После получения от Участника торгов – продавца Письма о готовности к отгрузке, Клиринговый центр в течение 1 (Одного) рабочего дня пересылает их Участнику торгов – покупателю.

44.4. В течение 2 (Двух) рабочих дней со дня получения документов (пункт 44.3) Участник торгов – покупатель перечисляет на банковский счет Клирингового центра второй платеж в размере оставшейся суммы договора после уплаты первого платежа предоплаты. Оплата проводится в валюте Сделки. При этом в назначении платежа указывается: **«Предоплата по биржевой Сделке с оплатой при участии Клирингового центра. Договор № _____, дата _____. В том числе НДС - _____ (либо НДС не облагается)»**.

В случае, если заключена экспортная сделка, то в назначении платежа также указывается: **«Паспорт сделки по экспорту № ____ дата _____. Банк паспорта сделки: _____»**.

44.4.1. В случае, если валютой Сделки является иностранная валюта, Участник торгов – продавец возмещает Клиринговому центру

расходы по конвертации иностранной валюты в валюту Республики Казахстан.

44.4.2. Если Участник торгов – покупатель действует за счет своего клиента, то данный платеж может быть сделан клиентом Участника торгов – покупателя самостоятельно в порядке и на условиях, предусмотренных договором. При этом клиент обязан уведомить Участника торгов - покупателя о перечислении денежных средств.

44.4.3. В течение 1 (Одного) рабочего дня с момента поступления денег на банковский счет Клирингового центра, последний уведомляет об этом Участника торгов - продавца.

44.5. В случае непоступления либо неполного поступления второго платежа от Участника торгов – покупателя (пункт 44.4), Клиринговый центр уведомляет об этом Участника торгов – продавца. Участник торгов–продавец обязан в течении двух рабочих дней со дня получения данного уведомления направить Клиринговому центру в письменном виде одно из следующих указаний:

- увеличить срок ожидания Клиринговым центром поступления второго платежа предоплаты (недостающей суммы) на определенное количество дней, но не более тридцати календарных дней;
- прекратить участие Клирингового центра в оплате по Сделке в связи с односторонним расторжением Участником торгов - продавцом договора (в данном случае к уведомлению также должна быть приложена копия уведомления Участника торгов - продавца Участнику торгов - покупателю об одностороннем расторжении договора).

44.6. При не поступлении Клиринговому центру указаний от Участника торгов - продавца, а также второго платежа предоплаты в сроки, установленные и исчисляемые согласно пункту 44.5 настоящих Правил клиринга, Клиринговый центр прекращает свое участие в оплате по Сделке, о чем направляет Сторонам Сделки соответствующее уведомление. При этом услуги Клирингового центра по участию в оплате по Сделке считаются оказанными полностью и подлежат оплате Сторонами согласно его тарифам в общем порядке.

44.6.1. Клиринговый центр возвращает Участнику торгов - покупателю ранее перечисленную им сумму предоплаты по договору.

44.7. Не позднее срока, определенного договором, исчисляемого со дня получения уведомления (подпункт 44.4.3) Участник торгов – продавец (либо его клиент, по поручению которого заключена Сделка с оплатой при участии Клирингового центра)

производит отгрузку Товара в адрес грузополучателя, определенного договором.

44.8. В течение 2 (Двух) рабочих дней с момента отгрузки Товара Участник торгов – продавец предоставляет в Клиринговый центр следующие документы, заверенные его печатью:

- копия товарно-транспортной накладной на каждую единицу отгрузки;
- копия счета-фактуры (инвойса);
- копия Грузовой таможенной декларации на каждую единицу отгрузки либо иные документы, предусмотренные законодательством таможенного союза (в случае экспортной сделки);
- копия сертификата качества на товар;
- копия сертификата соответствия (в случае экспортной сделки).

Договором может быть предусмотрено представление иных документов в зависимости от вида Товара и условий поставки.

44.8.1. Если документы, предусмотренные пунктом 44.8 настоящих Правил клиринга, не поступили в установленные сроки, Клиринговый центр уведомляет об этом Участника торгов – покупателя и ждет его указаний. Варианты возможных указаний Участника торгов – покупателя и действий Клирингового центра:

- увеличить срок ожидания на определенное количество дней;
- вернуть денежные средства.

44.8.2. В случае получения от Участника торгов – покупателя указания вернуть денежные средства, Клиринговый центр для возврата денежных средств направляет в банк платежное поручение в течение 1 (Одного) рабочего дня с момента получения данного указания.

44.9. После получения от Участника торгов – продавца документов, предусмотренных пунктом 44.8 Клиринговый центр в течение 1 (Одного) рабочего дня пересылает их Участнику торгов – покупателю.

44.10. Участник торгов – покупатель в течение 2 (двух) рабочих дней с момента получения от Клирингового центра документов (пункт 44.8) подает Клиринговому центру в письменном виде либо Поручение на оплату Товара, либо мотивированный отказ дать такое поручение. Если в указанные сроки Клиринговый центр не получил от Участника торгов – покупателя мотивированный отказ, считается, что дано Поручение на оплату Товара.

44.10.1. Если мотивированный отказ получен, Клиринговый центр в течение 1 (одного) часа с момента его получения уведомляет о нем Участника торгов – продавца. Последний вправе обратиться в Биржевой арбитраж в порядке, предусмотренном статьей 45 настоящих Правил клиринга. В этом случае сумма предоплаты по договору остается на банковском счете Клирингового центра до принятия Биржевым арбитражем решения по существу спора.

44.11. Клиринговый центр исполняет Поручение на оплату Товара в течение 3 (трех) рабочих дней с момента получения. При этом датой исполнения Клиринговым центром Поручения считается дата выставления Клиринговым центром в банк соответствующего платежного поручения.

Исполнение Поручения на оплату Товара осуществляется следующим образом:

44.11.1. Клиринговый центр оплачивает на банковский счет Участника торгов – продавца сумму, равную оплате за фактически отгруженный объем Товара согласно товарно-транспортной накладной. В случае, если стоимость фактически отгруженного товара больше, чем перечисленная Участником торгов – покупателем (его клиентом) предоплата, то оплачивается полная сумма предоплаты.

44.11.2. В случае, если оплаченная Клиринговым центром сумма меньше стоимости реально отгруженного Товара, то с извещения Клирингового центра - недостающая сумма выплачивается непосредственно Участником торгов - покупателем (его клиентом) на счет Участника торгов – продавца.

44.11.3. Если валюта сделки – иностранная валюта, то:

- 1) Клиринговый центр дает указание обслуживающему банку на конвертацию необходимой суммы иностранной валюты в тенге по курсу обмена валют обслуживающего банка, установленному на день конвертации.
- 2) После получения на свой счет валюты Республики Казахстан Клиринговый центр оплачивает на банковский счет Участника торгов – продавца сумму в порядке, предусмотренном подпунктами 44.11.1 и 44.11.2 настоящих Правил клиринга.

44.11.4. В случае, если после исполнения Поручения на оплату Товара на счете Клирингового центра остались денежные средства, то он возвращает их Участнику торгов – покупателю или его клиенту.

44.11.5. Если поставка Товара осуществляется партиями, то оплата Клиринговым центром Участнику торгов – продавцу также

может производиться по частям против каждой поставленной партии Товара с учетом соблюдения общих требований пунктов 44.8–44.11 настоящих Правил клиринга и согласно соответствующим Поручениям на оплату Товара от Участника торгов – покупателя.

Статья 45. Ответственность сторон и разрешение споров.

45.1. Клиринговый центр осуществляет оплату поставленного Товара по Сделке Участнику торгов – продавцу только за счет денег, поступивших на его банковский счет в качестве оплаты от Участника торгов – покупателя (его клиента).

45.2. Все споры, возникающие во время исполнения Сделки, передаются Сторонами договора на рассмотрение в Биржевом арбитраж Биржи и подлежат досудебному урегулированию в претензионном порядке урегулирования споров, являющемуся приложением № 1 к Регламенту АО «Товарная биржа «Евразийская Торговая Система» по реализации Правил биржевой торговли (если иное не предусмотрено экспортным договором).

45.3. Биржевой арбитраж Биржи определяет виновную и добросовестную стороны договора и определяет размер и порядок выплаты виновной стороной компенсации в адрес добросовестной стороны и меры дисциплинарного воздействия.

**ПОДРАЗДЕЛ IV-III. АНОНИМНЫЙ БИРЖЕВОЙ
АУКЦИОН *исключен (в соответствии с решением ОСУ
КЦ ЕТС №64 от 04.10.2019г.)***

РАЗДЕЛ V. КЛИРИНГОВОЕ ОБСЛУЖИВАНИЕ БИРЖЕВЫХ СДЕЛОК, ЗАКЛЮЧАЕМЫХ В РЕЖИМЕ ДВОЙНОГО ВСТРЕЧНОГО АУКЦИОНА

Статья 54. Общие положения

54.1. Настоящий раздел Правил клиринга определяет условия и порядок исполнения биржевых сделок, заключенных в режиме двойного встречного аукциона (далее – сделка ДВА) при участии Клирингового центра с использованием его системы гарантирования по исполнению данных сделок.

54.2. Порядок заключения сделок в режиме ДВА регламентирован Правилами биржевой торговли.

54.3. Термины и определения, используемые в настоящем разделе, толкуются в соответствии с настоящими Правилами клиринга, Правилами биржевой торговли, иными внутренними нормативными документами Биржи, если иное не указано в настоящем разделе Правил клиринга.

54.4. Любые копии документов, уведомления, извещения, предусмотренные настоящим разделом Правил клиринга, направляются в Клиринговый центр электронными сообщениями по корпоративной почте и (или) по системе электронного документооборота Биржи с использованием электронной цифровой подписи отправителя сообщения (при наличии) в порядке, предусмотренном в Условиях оказания услуг информационно-технического обеспечения Биржи.

Указанные уведомления, извещения, копии документов, направленные Клиринговому центру Сторонами сделки ДВА позднее сроков, установленных для их отправки настоящим разделом Правил клиринга, считаются неотправленными Сторонами сделки ДВА и неполученными Клиринговым центром.

Статья 55. Регистры учета

55.1. Для учета денег и обязательств по заключенным сделкам ДВА Участники клиринга открывают в Клиринговом центре для себя/своих клиентов разделы Регистров учета:

- а) Раздел регистра учета биржевого обеспечения, предназначенный для учета суммы денег Участника клиринга, переданных Клиринговому центру в качестве биржевого обеспечения;

- б) Раздел регистра учета денег для оплаты Товара, предназначенный для учета суммы денег Участника клиринга, переданных Клиринговому центру для оплаты Товара по сделке, заключенной в режиме ДВА.

55.2. Основанием для открытия разделов регистров учета является Заявление Участника клиринга на открытие разделов регистров учета (по форме С01, предусмотренной приложением № 1 к Правилам клиринга), полученное Клиринговым центром.

55.3. Клиринговый центр открывает разделы регистров учета в срок не позднее следующего Рабочего дня со дня получения Заявления, предусмотренного пунктом 55.2. настоящих Правил. Участнику клиринга присваивается семизначный код клиента, состоящий из мелких латинских букв и цифр, указанный в Заявлении на открытие раздела регистра учета, а также проставляется признак, указывающий на отнесение их к плательщикам НДС либо нет.

55.4. Клиринговый центр вправе закрыть разделы регистра учета в следующих случаях:

- а) на основании заявления Участника клиринга;

Закрытый раздел регистра учета не может использоваться Клиринговым центром при осуществлении клиринга.

55.5. Клиринговый центр товарной биржи ведет отдельный учет денег участника клиринга и его клиентов.

Статья 56. Биржевое обеспечение для участия в торгах в режиме двойного встречного аукциона

56.1. Участник клиринга перечисляет деньги для использования в качестве биржевого обеспечения на текущий счет Клирингового центра до 17:00 дня, предшествующего дню участия в Торгах в режиме ДВА.

При этом в назначении платежа в платежном поручении указывается: **«Код раздела _____ (указывается код раздела Регистра учета, открытого для учета обеспечения). Биржевое обеспечение по сделкам ДВА».**

56.2. Клиринговый центр блокирует биржевое обеспечение по каждой заявке, выставяемой Участником клиринга. Размер заблокированного биржевого обеспечения определяется следующим образом:

$$O = P * K * O1 / 100 * L * (1 + d / 100)$$

Где:

O – блокируемое биржевое обеспечение (в тенге)

P – цена за единицу Товара, указанная в заявке Участника клиринга (в тенге)

K - количество лотов в заявке Участника торгов

O1 – размер биржевого обеспечения, определенный Биржей для торгового инструмента, в процентах

L – объем Лота (в единицах измерения Товара).

d – толеранс - максимально допустимое положительное отклонение загрузки Товара при поставке транспортом - (в процентах). Если для конкретного Товара не указано иное, то d=0%

56.3. Клиринговый центр прекращает блокирование биржевого обеспечения при снятии заявки Участником клиринга.

56.4. Если Участник клиринга заключает на основании своей заявки сделку ДВА, то блокирование биржевого обеспечения сохраняется на срок:

- до окончания процедуры поставки Товара и завершения расчетов по заключенной сделке ДВА, если Спецификацией торгового инструмента, по которому была заключена сделка ДВА, было предусмотрено подписание сторонами сделки договора поставки с оплатой и поставкой товара через Клиринговый центр (далее – Спецификация со стандартной формой договора);

- до наступления иных случаев, предусмотренных настоящими

Правилами клиринга.

Клиринговый центр ведет учет заблокированного биржевого обеспечения по каждой совершенной сделке.

56.5. Если Участник клиринга не заключает сделок ДВА, то по окончании Торгов, блокирование биржевого обеспечения прекращается (при условии снятия его заявки в торговой системе). Деньги, принятые под биржевое обеспечение, возвращаются Участнику клиринга не позднее рабочего дня следующего за днем получения Клиринговым центром Заявления на возврат денег (по форме АУ02, предусмотренной приложением № 1 к Правилам клиринга).

При наличии ошибок в заявлении по Форме АУ02, связанных с указанием реквизитов получателей, кодов торговых счетов и регистраторов учета биржевого обеспечения, а также ошибок в письмах о произведенной оплате либо при наличии ошибок в договорах поставки товара, Клиринговый центр вправе отказать Участникам клиринга в исполнении указаний по таким заявлениям. Уведомление о наличии ошибок в заявлении направляется Клиринговым центром в течение двух дней с момента их обнаружения.

56.6. Если Участником клиринга заявление подано корректно до 16:00 текущего рабочего дня, то возврат биржевого обеспечения осуществляется на следующий рабочий день. Если Участником клиринга заявление подано корректно после 16:00 текущего рабочего дня, то возврат биржевого обеспечения осуществляется в течение двух последующих рабочих дней.

Статья 57. Порядок взаимодействия Клирингового центра с Биржей в процессе объявления заявок/ заключения сделок ДВА

57.1. При подаче Участником клиринга Заявки с целью заключения сделки ДВА Биржа направляет Клиринговому центру информацию о поданной Заявке.

57.2. При получении от Биржи информации о Заявке, поданной с целью заключения сделки ДВА, Клиринговый центр проверяет достаточность денег в виде биржевого обеспечения для возможности заключения Участником торгов сделки. Размер суммы биржевого обеспечения должен соответствовать требованиям пункта 56.2. настоящих Правил.

57.3. В случае, когда по результатам проверки, указанной в пункте 57.2. настоящей статьи Правил клиринга, Клиринговый центр

устанавливает, что суммы биржевого обеспечения достаточно, Клиринговый центр направляет Бирже подтверждение возможности объявления Участником торгов Заявки, в случае отрицательного результата следует отказ в объявлении Заявки.

Статья 58. Порядок получения от Биржи информации о заключенных Сделках с Товаром

58.1. Клиринговый центр при осуществлении клиринга использует информацию о Сделках, получаемую от Биржи. Биржа передает такую информацию Клиринговому центру в виде Реестра сделок в порядке, предусмотренном договором между ними.

58.2. Реестр сделок передается Биржей сразу после окончания Торгов в режиме ДВА и содержит информацию о сделках, заключенных в ходе этих Торгов.

Статья 59. Обязательства по сделке ДВА

59.1. Участник клиринга, являющийся продавцом по сделке ДВА, обязуется в соответствии с ее условиями передать Товар в собственность Участнику клиринга, являющемуся покупателем по сделке, а последний обязуется в соответствии с условиями сделки принять в собственность и оплатить Товар, являющийся предметом сделки ДВА.

Участники клиринга обязуются оформить сделку, заключенную в режиме ДВА, путем подписания Договора поставки (далее по тексту - Договор) в порядке и на условиях предусмотренных настоящими Правилами и Спецификацией Товара.

59.2. Основными параметрами сделки ДВА являются следующие:

- а) Товар, его качественные характеристики, упаковка и иные требования;
- б) базис поставки и Регион поставки;
- в) количество Товара (количество равно произведению количества Лотов на объем одного Лота);
- г) цена за единицу Товара (цена, по которой заключена сделка);
- д) общая сумма сделки (произведение количества Товара на Цену за единицу Товара);
- е) сроки поставки.

Параметры сделки ДВА, предусмотренные подпунктами а), б), е) настоящего пункта, определяются соответствующей Товару сделки утвержденной Биржей спецификацией Товара.

59.3. Стороны сделки ДВА исполняют свои обязательства по сделке ДВА в сроки, порядке и на условиях, определенных соответствующей спецификацией Товара и настоящими Правилами клиринга.

Статья 60. Подписание Договора по сделке ДВА

60.1. По итогам заключения сделки на Торгах в режиме ДВА Участники клиринга – Стороны сделки обязаны предоставить Клиринговому центру подписанный между ними соответствующий Договор поставки либо его копию.

60.2. *Исключен.*

60.3. В случае отказа одной из Сторон сделки от подписания Договора поставки, не подписавшая Договор поставки Сторона сделки признается недобросовестной Стороной, а подписавшая Договор поставки Сторона – пострадавшей Стороной.

60.3.1. Клиринговый центр перечисляет пострадавшей Стороне в качестве штрафа сумму биржевого обеспечения недобросовестной Стороны. Обязательства Сторон по сделке при этом прекращаются.

60.4. *Исключен.*

60.5. *Исключен.*

60.6. *Исключен.*

Статья 61. Проверка Клиринговым центром Договора по сделке ДВА, заключенного согласно Спецификации с рамочной формой договора поставки

61.1. При получении Клиринговым центром подписанного Участником клиринга - продавцом в порядке, предусмотренном статьей 60 настоящих Правил Договора, Клиринговый центр проверяет его на соответствие заключенной биржевой сделке (с учетом данных о товаре, цене, количестве товара, реквизитах сторон и т.п. согласно спецификации товара и заключенной биржевой сделке),.

61.2. При несоответствии Договора, представленного Стороной сделки - продавцом, условиям заключенной биржевой сделки

Клиринговый центр незамедлительно уведомляет обе Стороны сделки.

61.2.1. Сторона сделки - продавец обязана до 18.00 дня, следующего за получением уведомления от Клирингового центра, исправить несоответствия в Договоре и повторно отправить его Клиринговому центру. Клиринговый центр осуществляет проверку Договора в соответствии с пунктом 61.1. настоящей статьи Правил.

61.2.2. В случае несоответствия Договора поставки, представленного Стороной сделки - продавцом, условиям заключенной биржевой сделки либо при неполучении Клиринговым центром подписанного Договора в установленный срок, Сторона сделки – Продавец признается недобросовестной стороной.

61.2.3. Клиринговый центр перечисляет пострадавшей Стороне в качестве штрафа сумму биржевого обеспечения недобросовестной Стороны. Обязательства Сторон по сделке при этом прекращаются.

Статья 62. Сроки оплаты и поставки Товара по сделке ДВА с предоплатой (согласно Спецификации торгового инструмента).

62.1. Исполнение сделки ДВА осуществляется в следующие сроки оплаты и поставки товара:

T+3+d до 16:00	Срок перечисления денег Покупателем на банковский счет Клирингового центра (в качестве «предоплаты» товара)
T+3+d+c до 16:00	Срок поставки товара Продавцом
T+3+d+c+3	Срок оплаты товара Покупателем (перечисление Клиринговым центром денег Покупателя Продавцу товара)

где «Т» - день подписания договора, «d» и «с» - переменные, определенные в спецификации торгового инструмента и указанные в договоре поставки, цифры – количество рабочих дней.

Статья 63. Порядок оплаты и поставки Товара по сделке ДВА с предоплатой (согласно Спецификации торгового инструмента).

63.1. В срок T+3+d до 16:00 Сторона сделки - Покупатель перечисляет на банковский счет Клирингового центра предоплату по договору поставки в размере 100% (Сто процентов). Оплата осуществляется в тенге. При этом в назначении платежа указывается:

«Перечисление денег агенту в оплату по биржевой сделке. Договор поставки № _____ от _____. В том числе НДС - _____ (_____) тенге. Номер клирингового регистра для зачисления денег _____».

В случае, если заключена экспортная сделка, то в назначении платежа также указывается: **«Паспорт сделки по экспорту № _____ дата _____. Банк паспорта сделки: _____».**

Если Сторона сделки - Покупатель действует за счет своего клиента, то данный платеж может быть проведен клиентом Стороны сделки - Покупателем самостоятельно в порядке и на условиях, предусмотренных договором поставки. При этом клиент обязан уведомить Сторону сделки - Покупателя о таком перечислении денег.

63.1.1. Одновременно с оплатой по договору поставки, Сторона сделки - Покупатель направляет другой Стороне сделки - Продавцу и Клиринговому центру уведомление (со станции назначения или т.п.) о готовности принять Товар либо иной документ, подтверждающий такую готовность (далее – уведомление).

63.1.2. В случае несвоевременного перечисления Стороной сделки - Покупателем полной суммы предоплаты по договору поставки и предоставления уведомления Стороне сделки - Продавцу, Сторона сделки - Покупатель признается недобросовестной Стороной в связи с невыполнением своих обязательств по сделке.

Клиринговый центр до конца рабочего дня T+3+d уведомляет об этом Сторону сделки - Продавца и не позднее окончания следующего торгового дня, перечисляет пострадавшей Стороне в качестве штрафа сумму биржевого обеспечения недобросовестной Стороны. Обязательства Сторон по сделке при этом прекращаются.

63.1.3. В случае своевременного перечисления Стороной сделки - Покупателем полной суммы предоплаты по договору поставки и предоставления уведомления Стороне сделки - Продавцу, Клиринговый центр до конца рабочего дня T+3+d уведомляет Сторону сделки - Продавца об обязанности начать отгрузку Товара.

При этом блокирование ранее внесенного Стороной сделки - Покупателем биржевого обеспечения прекращается, и оно возвращается Клиринговым центром Стороне сделки - Покупателю в порядке, предусмотренном статьей 56 настоящих Правил.

63.1.4. Поступившая от Стороны сделки - Покупателя сумма предоплаты по договору поставки учитывается Клиринговым центром на открытом ему разделе Регистра учета денег с НДС и блокируется до наступления случаев ее дальнейшего перечисления, определенных настоящей статьей.

63.2. Порядок взаимодействия Клирингового центра и Сторон сделки при подтверждении поставки Товара на условиях Инкотермс 2010/ Инкотермс 2020: CPT, DAP:

63.2.1. В срок T+3+d+c до 16:00 Сторона сделки-продавец предоставляет Клиринговому центру копии, а Стороне сделки-покупателю оригиналы документов, подтверждающие поставку, согласно перечню, предусмотренному договором поставки (далее – документы поставки).

63.2.2. При несвоевременном представлении/непредставлении документов поставки Стороной сделки - Продавцом Клиринговому центру и/или Стороне сделки - Покупателю, Сторона сделки - Продавец признается недобросовестной Стороной.

Клиринговый центр не позднее окончания торгового дня следующего за днем T+3+d+c перечисляет пострадавшей Стороне в качестве штрафа сумму биржевого обеспечения недобросовестной Стороны.

63.2.3. При своевременном представлении документов поставки, Клиринговый центр до конца рабочего дня T+3+d+c обязан перепроверить полученные документы поставки на соответствие условиям договора поставки.

Документы поставки подлежат проверки Клиринговым центром на комплектность, на правильность их заполнения согласно установленным стандартам и обычаям делового оборота, а также на их соответствие условиям договора поставки (биржевой сделке) по объему и качеству поставляемого Товара, иным условиям поставки.

63.2.4. По окончании проверки документов поставки Клиринговый центр, за исключением случая, предусмотренного подпунктом 63.2.6 настоящего пункта, обязан незамедлительно уведомить Стороны сделки о результатах проверки: о соответствии документов поставки требованиям, указанным в подпункте 63.2.3 настоящего пункта либо о несоответствии данным требованиям. При этом, исходя из соответствия документов поставки указанным требованиям, в уведомлении также указывается выявленный объем поставленного либо не поставленного Товара с учетом оговорок по толерансу.

63.2.5. В случае несоответствия документов поставки требованиям, указанным в подпункте 63.2.3 настоящих Правил, Сторона сделки - Продавец признается недобросовестной Стороной по выявленному объему не поставленного ею Товара (полностью либо частично).

Клиринговый центр не позднее окончания следующего торгового дня за днем отправки уведомлений, указанных в подпункте 63.2.4 настоящего пункта, перечисляет пострадавшей Стороне в качестве штрафа сумму биржевого обеспечения недобросовестной Стороны в размере кратном размеру не поставленного недобросовестной Стороной объема Товара. Обязательства Сторон по сделке при этом прекращаются.

63.2.6. В случае выявления Клиринговым центром в ходе проверки документов поставки каких-либо несоответствий по документам, требующим, по мнению Клирингового центра, обязательного согласования со Стороной сделки - Покупателем, Клиринговый центр по окончании проверки документов поставки незамедлительно направляет Стороне сделки-Покупателю соответствующее уведомление.

63.2.7. Сторона сделки - покупатель с момента получения уведомления Клирингового центра, указанного в подпункте 63.2.6 настоящего пункта, и не позднее 11:00 последнего дня оплаты Товара по договору поставки, вправе признать найденные Клиринговым центром несоответствия по документам поставки несущественными и направить Клиринговому центру извещение о необходимости оплаты договора поставки полностью либо частично.

63.2.8. В случае не поступления Клиринговому центру от Стороны сделки-покупателя уведомления по оплате, указанного в подпункте 63.2.7 настоящих Правил, Клиринговый центр извещает Стороны сделки о приостановлении процедур расчетов по данной сделке и необходимости передачи вопроса оплаты по сделке на рассмотрение Биржевого арбитража Биржи.

При этом биржевое обеспечение Стороны сделки-продавца и сумма оплаты по договору поставки Стороны сделки-Покупателя остаются заблокированными до вынесения по данному спорному вопросу соответствующего решения Биржевым арбитражем.

63.3. Порядок взаимодействия Клирингового центра и Сторон сделки при подтверждении поставки Товара на условиях Инкотермс 2010/ Инкотермс 2020: EXW:

63.3.1. В срок T+3+d+c до 16:00 Сторона сделки-Продавец и Сторона сделки-Покупатель предоставляют Клиринговому центру копию документа, подтверждающего поставку Товара, - подписанного ими акта приема-передачи Товара в согласованном ими пункте.

В случае, если предметом купли-продажи является зерно, хранящиеся на элеваторе, по которому выпущена электронная зерновая расписка, то Сторона сделки-Продавец и Сторона сделки-Покупатель предоставляют Клиринговому центру копию документа, подтверждающего поставку Товара, - выписки Регистратора по зерновой расписке, заверенной ЭЦП Стороны сделки, либо печатью Стороны сделки при предоставлении в бумажном виде.

63.3.2. В случае неисполнения Сторонами сделки требований подпункта 63.3.1 настоящей статьи Правил, Клиринговый центр дополнительно незамедлительно уведомляет Стороны сделки о необходимости направления копии документов, подтверждающих поставку Товара, в срок до 16:00 следующего дня (Т+3+d+c+1 до 16:00).

При не поступлении от Сторон сделки копии документов, подтверждающих поставку Товара, до 16:00 следующего дня (Т+3+d+c+1) Клиринговый центр извещает Стороны сделки о прекращении процедур расчетов по данной сделке и возвращает Сторонам сделки биржевое обеспечение и сумму оплаты по договору.

63.3.3. В случае не представления в срок, указанный в подпункте 63.3.1 настоящей статьи Правил, Стороной сделки – Покупателем Клиринговому центру копии документа, подтверждающего поставку Товара, в то время когда данный документ был предоставлен Клиринговому центру Стороной сделки - Продавцом, Клиринговый центр незамедлительно уведомляет Сторону сделки-Покупателя о необходимости представления в срок до 16:00 следующего дня (Т+3+d+c+1 до 16:00) копии документа, подтверждающего поставку Товара, либо извещения с указанием причин отказа в представлении. Одновременно с уведомлением Клиринговый центр направляет Стороне сделки - Покупателю копию документа, подтверждающий поставку Товара, полученную от Стороны сделки - Продавца.

В случае не представления Клиринговому центру в указанные сроки Стороной сделки - Покупателем копии документов, подтверждающих поставку Товара, либо извещения с указанием причин отказа в ее представлении, считается, что поставка была подтверждена Стороной сделки - Покупателем и копия документа, подтверждающего поставку Товара, от него была получена Клиринговым центром.

63.3.4. В случае не представления в срок, указанный в подпункте 63.3.1 настоящей статьи Правил, Стороной сделки - Продавцом Клиринговому центру копии документов, подтверждающих поставку Товара, в то время когда данная копия была своевременно направлена Клиринговому центру Стороной сделки - Покупателем,

Клиринговый центр для осуществления расчетов по сделке ДВА руководствуется копией документа, подтверждающего поставку Товара, полученной только от Стороны сделки Покупателя.

63.3.5. При получении Клиринговым центром от Стороны сделки копии документа, подтверждающего поставку Товара, Клиринговый центр осуществляет его проверку и действует в порядке, установленном подпунктами 63.2.3 - 63.2.8 пункта 63.2 настоящих Правил.

63.4. При соответствии документов поставки, копии акта требованиям, указанным в подпункте 63.2.3. пункта 63.2. настоящих Правил, Клиринговый центр в срок T+3+d+c+3 разблокирует сумму предоплаты Стороны сделки-Покупателя (учитываемую на Регистре учета денег для оплаты Товара по данному договору поставки), и осуществляет ее перевод на текущий счет Стороны сделки - Продавца.

При этом при поставке на условиях СРТ, DAP (Инкотермс 2010/ Инкотермс 2020) оплата производится с учетом следующего:

- оплачивается сумма денег равная оплате за фактически отгруженный объем Товара согласно товарно-транспортной накладной. При этом если стоимость фактически отгруженного товара больше, чем перечисленная Стороной сделки - Покупателем предоплата, то оплачивается полная сумма предоплаты. В случае если перечисленная Клиринговым центром сумма предоплаты меньше стоимости реально отгруженного Товара, то с уведомления Клирингового центра - недостающая сумма выплачивается непосредственно Стороной сделки - Покупателем (его клиентом) на счет Стороны сделки-Продавца.

63.4.1. Датой перечисления оплаты Товара Стороне - сделки Продавцу считается дата выставления Клиринговым центром в банк соответствующего платежного поручения.

63.5. При получении Клиринговым центром от Стороны сделки-Покупателя извещения о необходимости оплаты Товара, указанного в подпункте 63.2.7. пункта 63.2. настоящей статьи, Клиринговый центр осуществляет перевод денег на банковский счет Стороны сделки-Продавца за счет суммы предоплаты Стороны сделки-Покупателя строго в соответствии с указанным извещением.

63.6. Если после завершения расчетов по сделке ДВА на банковском счете Клирингового центра остались невостребованные деньги Стороны сделки - Покупателя, то Клиринговый центр извещает о данном остатке Сторону сделки-Покупателя и по ее заявлению возвращает ей указанный остаток.

63.7. Клиринговый центр осуществляет оплату поставленного Товара Стороне сделки - Продавцу только за счет денег, поступивших на его банковский счет в качестве предоплаты от Стороны сделки - Покупателя (его клиента).

Статья 63-1

Сроки оплаты и поставки Товара по сделке ДВА с отсрочкой платежа (согласно Спецификации торгового инструмента).

63-1.1. Исполнение по сделкам, заключенным в ходе Торгов в режиме ДВА с отсрочкой платежа, осуществляется в следующие сроки оплаты и поставки Товара:

T+d	Срок предоставления банковской гарантии Покупателем Продавцу
T+d+c	Срок поставки Товара Продавцом
T+d+c+p или дата, указанная в Договоре.	Срок оплаты Товара Покупателем

где «Т» - день подписания договора; «d», «с» и «р» - переменные, определенные в спецификации торгового инструмента и указанные в договоре поставки.

Статья 63-2. Порядок представления банковской гарантии по сделке ДВА с отсрочкой платежа (согласно Спецификации торгового инструмента)

63-2.1. Для обеспечения надлежащего исполнения обязательств по Договору по сделке ДВА с отсрочкой платежа, Покупатель предоставляет Продавцу гарантию платежа (далее – Гарантия), выданную банком второго уровня Республики Казахстан (далее - Гарант) на сумму, которая включает в себя общую стоимость Товара и штраф за неисполнение обязательств по Договору в размере не менее 5% от общей стоимости Товара.

63-2.2. Гарантия должна быть авизована по свифту или телексу через банк второго уровня, который указывается Продавцом.

Срок действия Гарантии указывается Продавцом.

Гарантия предоставляется по форме, установленной Продавцом.

63-2.3. В Гарантии должно быть указано, что Гарант несёт ответственность за неисполнение/ненадлежащее исполнение Покупателем обязательств по Договору и обязуется в случае их неисполнения либо ненадлежащего исполнения, а также в случаях,

предусмотренных пунктом 63-2.4. Правил безусловно и безотзывно, по первому письменному требованию выплатить Продавцу сумму Гарантии.

63-2.4. Продавец воспользуется правом требования по Гарантии в случае:

- если Покупатель вовлечен в судебный процесс с суммой иска, составляющей более одной трети суммы Договора, и/или если на имущество Покупателя и его банковские счета наложен арест или обращено взыскание (или существует реальная угроза этого);

- изменения юридического (правового) статуса, приостановления, прекращения деятельности вследствие ликвидации, реорганизации, возможности банкротства и пр. Покупателя и/или Гаранта, и возникновения в связи с этим реальной угрозы надлежащему исполнению Покупателем и/или Гарантом условий Договора;

- невыполнения/ненадлежащего выполнения Покупателем обязательств, предусмотренных Договором;

- если Покупателем инициирован судебный процесс, связанный с оспариванием условий Договора.

При этом Гаранту предоставляется копия распоряжения Продавца на отпуск Товара, копия Договора. Никакие другие документы не могут быть оговорены в условиях освоения Гарантии.

63-2.5. В указанных в пункте 63-2.4. Правил случаях, Продавец вправе предпринять все предусмотренные действующим законодательством Республики Казахстан меры, необходимые и достаточные для защиты его прав и интересов или возврата задолженности Покупателя Продавцу. Возмещение убытков, понесенных Продавцом в этой связи, возлагается на Покупателя.

63-2.6. В случае предоставления Покупателем Гарантии по форме и содержанию не соответствующей требованиям настоящих Правил, Продавца, либо по истечении срока для ее представления по Договору, Продавец вправе в одностороннем внесудебном порядке расторгнуть Договор без возмещения Покупателю возникших в связи с этим убытков, неустойки и иных расходов, путём направления письменного уведомления Покупателю. При этом Договор считается расторгнутым с даты направления уведомления о расторжении.

63-2.7. В случае предоставления Покупателем Гарантии по форме и содержанию полностью соответствующей требованиям настоящих Правил и Договора, Продавец в течение одного рабочего дня с даты получения Гарантии от Покупателя, уведомляет Клиринговый центр о принятии указанной Гарантии, о соответствии

Гарантии условиям Договора и настоящим Правилам и об акцепте Гарантии.

Статья 63-3. Порядок оплаты и поставки Товара по сделке ДВА с отсрочкой платежа (согласно Спецификации торгового инструмента)

63-3.1. Поставка Товара по Договору осуществляется на условиях EXW Инкотермс 2010/ Инкотермс 2020.

63-3.2. Покупатель в срок T+d до 18:00 представляет Продавцу Гарантию на условиях, предусмотренных статьей 63-2 настоящих Правил.

63-3.3. Разблокирование биржевого обеспечения Покупателя производится Клиринговым центром в течение одного рабочего дня с даты получения от Продавца письменного подтверждения об акцепте Гарантии, предоставленной Покупателем.

63-3.4. После получения Гарантии Продавец передает (поставляет) Товар Покупателю со склада линейного лицензированного элеватора в срок T+d+c.

63-3.5. Взаимодействие Клирингового центра и Сторон сделки при подтверждении передачи (поставки) Товара по сделке ДВА с отсрочкой платежа осуществляется в порядке, установленном пунктом 63.3. статьи 63 настоящих Правил с учетом сроков и особенностей, предусмотренных для сделок ДВА с отсрочкой платежа.

63-3.6. После завершения поставки Товара Клиринговый центр отслеживает сроки оплаты Товара Покупателем. В указанных целях, не позднее, чем за восемь рабочих дней, но не ранее чем за тридцать рабочих дней, Клиринговый центр уведомляет Покупателя о необходимости оплаты Товара и запрашивает у Продавца банковские реквизиты для зачисления денег по оплате Товара.

Стороны сделки вправе отказаться от проведения оплаты Товара через Клиринговый центр при условии уведомления Клирингового центра об этом каждой из сторон в срок не позднее чем за пять рабочих дня до истечения срока оплаты Товара по Договору. В случае непоступления в установленный срок Клиринговому центру от одной из Сторон указанного уведомления, оплата Товара осуществляется через Клиринговый центр.

63-3.7. В срок T+d+c+r или дату, указанную в Договоре, Покупатель перечисляет на банковский счет Клирингового центра полную сумму оплаты по Договору. Оплата осуществляется в тенге. При этом в назначении платежа указывается: **«Перечисление денег**

агенту в оплату по биржевой сделке. Договор поставки № _____ от _____. В том числе НДС - _____ (_____) тенге. Номер клирингового регистра для зачисления денег _____».

В случае, если заключена экспортная сделка, то в назначении платежа также указывается: **«Паспорт сделки по экспорту № ____ дата _____. Банк паспорта сделки: _____».**

Если Покупатель действует за счет своего клиента, то данный платеж может быть проведен клиентом Стороны сделки - Покупателя самостоятельно в порядке и на условиях, предусмотренных договором поставки. При этом клиент обязан уведомить Сторону сделки - Покупателя о таком перечислении денег.

Клиринговый центр в течение трех рабочих дней со дня зачисления на его счет суммы оплаты осуществляет перевод поступившей суммы на банковский счет Продавца.

63-3.8. В случае несвоевременного перечисления Стороной сделки - Покупателем полной суммы оплаты по Договору, Сторона сделки - Покупатель признается недобросовестной Стороной в связи с невыполнением своих обязательств по сделке.

Клиринговый центр до конца рабочего дня T+d+c+r или даты, указанной в Договоре, уведомляет об этом Сторону сделки - Продавца. В этом случае исполнение сделки через Клиринговый центр прекращается.

63-3.9. В случае невыполнения одной из Сторон сделки ДВА с отсрочкой платежа своих обязательств по ней, Клиринговым центром в качестве неустойки удерживается биржевое обеспечение с недобросовестной Стороны в пользу пострадавшей Стороны в порядке, предусмотренном настоящими Правилами.

63-3.10. В случаях, предусмотренных настоящими Правилами, при невыполнении обеими Сторонами сделки ДВА с отсрочкой платежа своих обязательств по ней, биржевое обеспечение Сторон сделки удерживается Клиринговым центром в собственную пользу. Исполнение сделки через Клиринговый центр прекращается.

Статья 64. Порядок разрешения споров

64.1. Все споры, возникающие во время исполнения сделки ДВА передаются Сторонами договора поставки на рассмотрение в Биржевой арбитраж Биржи и подлежат досудебному урегулированию в претензионном порядке урегулирования споров, являющемуся приложением № 1 к Регламенту АО «Товарная биржа «Евразийская Торговая Система» по реализации Правил биржевой торговли (если иное не предусмотрено экспортным договором).».

Статья 65. Случаи перечисления заблокированного Клиринговым центром биржевого обеспечения

65.1. В случае невыполнения участником биржевой торговли своих обязательств по биржевой сделке в течение тридцати календарных дней, внесенное им биржевое обеспечение подлежит перечислению Клиринговым центром в пользу пострадавшей стороны в течение пяти рабочих дней, с учетом особенностей, предусмотренных пунктами 65.2. и 65.4. настоящей статьи Правил клиринга.

65.2. Если иное не предусмотрено настоящими Правилами, заблокированное Клиринговым центром биржевое обеспечение по заключенным сделкам ДВА перечисляется в следующих случаях:

65.2.1 Биржевое обеспечение Стороны сделки - Покупателя разблокируется и перечисляется Стороне сделки - Продавцу:

1) При поступлении заявления от Стороны сделки - Покупателя о переводе суммы его биржевого обеспечения в пользу Стороны сделки - Продавца в качестве итоговой оплаты за товар по заключенной биржевой сделке и соответственно подписанному договору. При этом Клиринговому центру также должно быть представлено письмо - подтверждение от Стороны сделки - Продавца о получении предоплаты на разницу биржевого обеспечения, для завершения полной оплаты за счет перечисляемого биржевого обеспечения.

2) При поступлении заявления от Стороны сделки - Покупателя о переводе суммы его биржевого обеспечения в пользу Стороны сделки - Продавца в качестве частичной оплаты за товар по заключенной биржевой сделке и соответственно подписанному договору. При этом Клиринговому центру также должно быть представлено письмо - согласие от Стороны сделки - Продавца на такое перечисление и отсутствие дальнейших претензий к Клиринговому центру и Стороне сделки - Покупателю по уплате неустойки за счет данного биржевого обеспечения по соответствующей биржевой сделке.

3) По решению Биржевого арбитража о взыскании суммы биржевого обеспечения Стороны сделки - Покупателя в пользу Стороны сделки - Продавца.

4) Согласно решению суда о взыскании суммы биржевого обеспечения Стороны сделки - Покупателя в пользу Стороны сделки - Продавца.

5) По бесспорным требованиям Стороны сделки - Продавца об

уплате неустойки к Стороне сделки - Покупателю за счет суммы его биржевого обеспечения, если иное не предусмотрено настоящей статьей Правил (при этом к бесспорным требованиям относятся подтвержденные факты неисполнения/ несвоевременного исполнения, с задержкой более тридцати календарных дней Стороной сделки - Покупателем своих обязательств по оплате товара по договорам купли - продажи, предусматривающим предварительную оплату товара).

б) В иных случаях, предусмотренных Правилами.

65.2.2. Биржевое обеспечение Стороны сделки - Продавца разблокируется и перечисляется Стороне сделки - Покупателю:

1) По решению Биржевого арбитража о взыскании суммы биржевого обеспечения Стороны сделки - Продавца в пользу Стороны сделки - Покупателя.

2) Согласно решению суда о взыскании суммы биржевого обеспечения Стороны сделки - Продавца в пользу Стороны сделки - Покупателя.

3) По бесспорным требованиям Стороны сделки - Покупателя об уплате неустойки к Стороне сделки - Продавцу за счет суммы его биржевого обеспечения, если иное не предусмотрено настоящей статьей Правил (при этом к бесспорным требованиям относятся подтвержденные факты неисполнения/ несвоевременного исполнения с задержкой более тридцати календарных дней Стороной сделки - Продавцом своих обязательств по поставке товара по договорам купли-продажи, с предварительной поставкой товара).

4) В иных случаях, предусмотренных Правилами.

65.2.3. Биржевое обеспечение Стороны сделки – Покупателя либо Стороны сделки – Продавца разблокируется и возвращается Сторонам сделки Клиринговым центром:

1) В случае получения Клиринговым центром писем от обеих Сторон сделки о разблокировании суммы биржевого обеспечения контрагента и отсутствии претензий друг к другу – в течение двух рабочих дней со дня получения полного пакета данных документов.

2) В случае, если Сторона сделки – Покупатель полностью исполнила свои обязательства по оплате товара и предоставила Клиринговому центру документы, подтверждающие полную оплату товара (копию договора купли-продажи, переписку между сторонами. При этом Клиринговый центр вправе запросить оригиналы документов для сверки), – в течение двух рабочих дней со дня получения полного пакета данных документов.

3) В случае, если Сторона сделки – Продавец полностью

исполнила свои обязательства по поставке товара и предоставила Клиринговому центру документы, подтверждающие полную поставку товара (копию договора купли-продажи, копию поставочных документов (документы, подтверждающие готовность к отгрузке товара, отгрузочные документы, акты приема-передачи товара и другие документы, подтверждающие поставку), переписку между сторонами. При этом Клиринговый центр вправе запросить оригиналы документов для сверки), – в течение двух рабочих дней со дня получения полного пакета данных документов.

4) В иных случаях, предусмотренных Правилами.

65.3. Во всех случаях перечисления биржевого обеспечения, предусмотренных настоящей статьей Правил клиринга, разблокируется и перечисляется сразу вся сумма биржевого обеспечения, за исключением случая, когда пострадавшая Сторона сделки сама согласовала Клиринговому центру перечисление ей в качестве неустойки не всей суммы биржевого обеспечения виновной Стороны сделки, а только ее части.

65.4. В случаях, когда Клиринговому центру затруднительно определить бесспорность требования Стороны сделки – Покупателя/Продавца о взыскании биржевого обеспечения в качестве неустойки, Клиринговый центр вправе письменно отказать в удержании биржевого обеспечения и рекомендовать Сторонам сделки обратиться по данному вопросу в Биржевой арбитраж (судебные органы).